स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

Local Disaster and Climate Resilience Plan (LDCRP)

(२०८२/८३ देखि २०८६/८७)

यशोधरा गाउँपालिका
बैदौली, कपिलवस्तु

यशोधरा गाउँपालिकाको स्रोत तथा जोखिम नक्शा

निर्माण निर्देशिका :स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६८

दस्तावेजः यशोधरा गाउँपालिका दोस्रो पंञ्चबर्षिय स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना
अनुमोदन मिति : २०८२ असार १० गते

प्रकाशनः वि.सं.२०८२ असार

आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोग : ट्रान्सफर्म एड ईन्टरनेशनल (टि.ए.आई.),अस्ट्रेलियन एड,
युनाईटेड मिसन टु नेपाल, कपिलवस्तु क्लष्टर र दलित सामाजिक विकास केन्द्र, कपिलवस्तु सेक्योर परियोजना,

सर्वाधिकार : यशोधरा गाउँपालिका, कपिलवस्तु

शुभकामना

विश्वव्यापी चिन्ताको विषय बनेको विपद्को विषयमा भएका राष्ट्रिय तथ अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनहरूमा नेपालले समेत विपद् व्यवस्थापनमा प्रभावका रूपले काम गर्ने प्रतिबद्धता जनाइसकेको छ । यसै सन्दर्भमाविपद्व पूर्वतयारीकासाथ व्यवस्थापन गरेर नागरिकको जनधनको सुरक्षा गर्नु सरकारव दायित्व भित्रको कुरा हो ।

यस कपिलवस्तु जिल्लामा विगतका केही बर्षबाट नै वाढी, खडेरी, शितलहर, हावाहुरी, डुबान, भूकम्प तथा आगलागीबाट उत्पन्न क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न केही मात्रामा भए पनि पूर्व तयारी तथा न्यूनीकरण का कार्यहरु थालनी भएको छ । विगत र वर्तमानको वास्तविकताको विश्लेषण गरेर प्रकोपबाट हुने क्षतिलाई कम गर्न आगामी दिनमा विकासका कार्यक्रमहरुमा विपद् व्यवस्थापनलाई प्रत्याभूत गर्न आवश्यक भएको अनुभव गाँउपालिकाले पनि गरिसकेको छ । यसका लागि पालिकाले विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्था गरिसकेको छ ।संघ संस्थाहरुको सहयोगमा बिभिन्न प्रकारका विपद्का व्यवस्थापनको लागि पालिकालेस्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना बनाउन सफल भएकोमा म अत्यन्तै हर्षित भएको छु । यसको लागि सहयोग गर्ने निकाय र व्यक्तिहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यो दोस्रो पञ्चबर्षिय योजना (२०८२/८३ – २०८६/८७) ले गाउँपालिका स्तरमा विपद्बाट हुने मानवीय असरहरूलाई कम गर्न तथा प्रभावित समुदायको आवश्यकताहरू पूर्ति गर्नका निमित्त समयमा नै एकनासको तथा समन्वयात्मक प्रतिकार्य उपलब्ध गराउने कुरामा म विश्वस्त छु । साथै यस योजनाले जोखिममा रहेका समुदायको सुरक्षित भविष्यको प्रत्याभूतिकोलागि विपद्को सामना गर्न गाँउपालिकाको क्षमता अभिवृद्धिमा समेत सहयोग पुऱ्याउनमा विश्वास गर्दछु ।

....

शिव दयाल तिवारी

अध्यक्ष

यशोधरा गाँउपालिका, कपिलवस्तु

विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली

नेपाली शब्द	अङ्ग्रेजी शब्द
अनुकूलन	Adaptation
भवन निर्माण संहिता	Building Code
क्षमता	Capacity
क्षमता विकास	Capacity Building
जलवायु परिवर्तन	Climate Change
सामना क्षमता	Coping Management
विपद्	Disaster
विपद् जोखिम	Disaster Risk
विपद् व्यवस्थापन	Disaster Management
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
आपत्कालीन व्यवस्थापन	Emergency Management
वातावरणिय ह्रास	Environmental Degradation
सम्मुखता	Exposure
पूर्वानुमान	Forecast
भौगर्भिक प्रकोप	Geological Hazard
प्रकोप	Hazard
अल्पीकरण	Mitigation
पूर्वतयारी	Preparedness
रोकथाम	Prevention
पुर्नलाभ	Recovery
उत्थानशिल	Resilience
प्रतिकार्य	Response
प्रवलीकरण	Retrofitting
जोखिम	Risk
जोखिम विश्लेषण	Risk Assessment
जोखिम व्यवस्थापन	Risk Management
जोखिम स्थानान्तरण	Risk Transfer
सङ्कटासन्न	Vulnerable
सङ्कटासन्नता	Vulnerability
गाँउ विपद् ब्यवस्थापन समिति	LDMC
वडा स्तरिय विपद् ब्य.समिति	WDMC
सामुदायिक विपद् ब्यवस्थापन समिति	CDMC
स्थानिय आपतकालित कार्य संचालन केन्द्र	LEOC
विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	DPRP

शब्द संक्षेप

आनिस	आत्मनिर्भर समुह
कि.मि.	किलो मिटर
गा.पा.	गाउँपालिका
गै.स.स	गैर सरकारी संस्था
जि.वि.व्य.स	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
टि.ए.आई.	ट्रान्सफर्म एड ईन्टरनेशनल
डि.एस.डि.सि	दलित सामाजिक विकास केन्द्र
स्था.वि.व्य.स	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
यू.एम.एन.	यूनाइटेड मिसन टु नेपाल

विषय सुची

शिर्षक **पेज नं.**

खण्ड १: प्रारम्भिक परिचय

१.१ यशोधरा गाउँपालिको संक्षिप्त अवस्था

१.१.१गाउँपालिकाको परिचय

१.१.२ जनसङ्ख्या तथा घरधुरी

१.२ योजनाको परिचय

१.२.१ योजनाको पृष्ठभूमि

१.२.२ योजनाको उद्देश्य

१.२.३ योजनाको आवश्यकता र महत्व

१.२.४ योजनाको सिमा

१.२.५ योजना निर्माण प्रक्रियाविधि

१.२.६बजेट व्यवस्थापन

१.२.७ योजना कार्यान्वयन रणनिति

१.२.८योजनाको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

१.२.९ योजनाको पुनरावकोलन तथा अद्यावधिक

खण्ड २: यशोधरा गाउँपालिकाको संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण

२.१ प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

२.२ प्रकोप बिश्लेषण

२.३ गाँउपालिकाको संकटासन्नता स्तरीकरण

२.३.१ घरधुरी अनुसार संकटासन्नता स्तरीकरण

२.३.२ वडा अनुसार सङ्कटासन्नता स्तरीकरण

२.४ गाँउपालिकाको क्षमता विश्लेषण

खण्ड ३: स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील गतिबिधिहरु

३.१ विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पिकरण र अनुकूलनका योजनाहरु

३.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णय

३.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि

३.१.३ जोखिम न्यूनीकरण

३.१.४ आपत्कालीन पूर्वतयारी

३.२ विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू

३.३ विपद् पश्चातका क्रियाकलापहरू

३.४कोरोना महामारीको न्यूनिकरण तथा प्रतिकार्य योजनाहरु

खण्ड ४: अनुसूचिहरु

अनुसुचि १: सङ्कटासन्नता स्तरीकरण अंकभार आधार

अनुसुचि २: स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

अनुसुची ३: गाँउपालिका स्तरीय स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति अर्न्तगतका विभिन्न कार्यदलहरु

अनुसुची ४: वातावरण समितिको विवरण

अनुसुची ५: स्वास्थ्य चौकीहरुको विवरण

अनुसुची ६ :यशोधरा गाँउं पालिकामा उपलब्ध खोज उद्धार समाग्री बिवरण

अनुसुची ७: गाउँपालिकाको प्रकोप, मौसमी र वाली तथा तथा वनस्पति पात्रो

अनुसुची ८: ऐतिहासिक समय रेखा विश्लेषण

अनुसुची ९: गाँउपालिकाको संस्थागत विश्लेषण (रोटी चित्र)

अनुसुची १०: वडा स्तरीय सूचना फारम

अनुसुची ११:स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम कर्तव्य तथा अधिकार

खण्ड १: प्रारम्भिक परिचय

१.१ यशोधरा गाउँपालिको संक्षिप्त अवस्था

१.१.१ गाउँपालिकाको परिचय

यशोधरा गाउँपालिका नेपालको लुम्बिनी प्रदेश अन्तरगत कपिलवस्तु जिल्लाको मध्य दक्षिण भागमा अवस्थित छ । यस पालिकाको पूर्वमा मायादेवी गाँउपालिका, पश्चिममा महाराजगंज नगरपालिका, उत्तरमा कपिलवस्तु नगरपालिका छ भने दक्षिणमा छिमेकी राष्ट्र भारत रहेको छ । साविकका तितिर्खी, गौरी, वसन्तपुर, परसोहिया, बैदौली, रंगपुर, सोमडिह र सिहोखोर गरी ८ वटा तत्कालिन गाँउ विकास समिति समावेश गरि यो गाउँपालिकाको निर्माण भएको हो । यस गाउँपालिकामा हाल ८ वटा वडाहरु छन । यो गाँउपालिकाको पश्चिम हुदै बाणगंगा नदी बगेको छ भने दक्षिणपूर्वमा बजाहा ताल रहेको छ । साथै यस गाँउपालिकाका बीचबाट उत्तर देखि दक्षिण तिर जमुवार खोला बगेको छ । त्यस्तै गरि थुप्रै संख्यामा सयौं बर्ष पुराना ऐतिहासिक पोखरीहरु पनि यस गाँउपालिकामा रहेका छन ।

भौगोलिक हिसाबले २७ डिग्री ३१ मिनेट ० सेकेन्ड देखि २७ डिग्री २७ मिनेट ३० सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ५७ मिनेट ० सेकेन्ड देखि ८३ डिग्री ५ मिनेट ० सेकेन्ड पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित ६५.५६ वर्ग .कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिकाको जनसंख्या ३९,७५०रहेको छ । मधेशीहरुको वाहुल्यता रहेको यो गाँउपालिकामा व्राम्हण, मुस्लिम, कुर्मी, चमार, यादव, कलवार, मल्लाह, धोवी, गुप्ता लगायतका जात जातीहरुको वसोवास छ ।

जिल्ला सदरमुकाम तौलिहवावाट नेपाल भारत सिमाना सम्म पक्की सडक भएपनि प्राय जसो कच्ची वाटो हुदै यस गाउँपालिकामा प्रवेश गर्नुपर्ने भएकाले यो गाउँपालिकालाई जिल्लाको मध्यम विकट गाउँपालिकाको रुपमा हेर्ने गरिन्छ ।

१.१.२ जनसङ्ख्या तथा घरधुरी

यहाँ राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जनसंख्याका विविध पक्षहरुको विश्लेषण गरिएको छ । जस मध्ये कुल जनसंख्याको ४८.६प्रतिशत(१९,२०२) जनसंख्या पुरुषको रहेको छ भने ५१.४प्रतिशत(२०,५४८) जनसंख्या महिलाको रहेको छ । यसको विस्तृत जानकारी तल तालिका एव चित्रमा हेर्न सकिन्छ ।

वडा नं.	जम्मा क्षेत्रफल (बर्ग किमि)	औसत घरधुरी आकार	जम्मा घरधुरी संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	जनघनत्व
१	९.६	८.२	८६७	४८६१	२,३७२	२,४८९	६३४.२
२	६.८	८.३	७९८	४४९९	२,१५३	२,३४६	७९७.८
३	५.३	७.६	५६३	३४९८	१,७४२	१,७५६	७९५.९
४	५.७	७.६	७८१	४२३६	१,९७८	२,२५८	८७७.८
५	११.१	७.७	१००८	५८२०	२,७३०	३,०९०	५३४.६
६	९.१	७.४	९४०	५३४९	२,६४५	२,७०४	५९७.८
७	९.२	७.७	१०४१	५९६३	२,९२२	३,०४१	६५२.६
८	१०.७	७.४	१००१	५५२४	२,६६०	२,८६४	५६२.१
कुल जम्मा	**६७.६**	**७.८**	६९९९	**३९,७५०**	**१९,२०२**	**२०,५४८**	**६५३.७**

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

अपाङ्गताको प्रकारको आधारमा यशोधरा गाँउपालिकाको अपाङ्गताको विवरणः

अपाङ्गताको प्रकार	**महिला**	**पुरुष**	**जम्मा**
शारिरिक अपाङ्गता	१६४	१९४	३५८
सुनाईसम्बन्धी अपाङ्गता	४७	२७	७४
दृष्टिविहिन	७०	६०	१३०
बौद्धिक अपाङ्गता	१६	१४	३०
बहु अपाङ्गता	१०	१०	२०
बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता	१९	२७	४६
मानसिक अपाङ्गता	२७	३४	६१
श्रवन दृष्टिविहिन सम्बन्धी अपाङ्गता	६	६	१२
जम्मा	**३५९**	**३७२**	**७३१**

(स्रोतः आधारभुत सर्वेक्षण, यु.एम.एन-२०७३)

१.२ योजनाको परिचय

१.२.१ योजनाको पृष्ठभूमि

नेपाल बाढी, पहिरो, भूकम्प, सुख्खा खडेरी, आगलागी, महामारी एवं जलवायु परिवर्तनजस्ता विविध प्रकोपका घटनाहरूबाट संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ । यसका अतिरिक्त नेपालमाऔद्योगिक दुर्घटना, विस्फोटन, सडक दुर्घटना तथा विषालु पदार्थसँग सम्बन्धित विपद्का घटनाहरू पनि हुने गरेका छन् । साथै २०७६ सालबाट बिश्वव्यापी महामारीको रुपलिएको कोभिड-१९ रोगले नेपाललाई निकै आकान्त पारेको छ ।

विपद्को दृष्टिकोणबाट नेपाल संसारकै संवेदनशील देशहरु मध्ये एक हो । केही तथ्य र तथ्यांकहरूका आधारमा नेपाल विश्वमा विपद् जोखिमको नक्शांकनमा बीसौं स्थानमा रहेको छ भने नेपाललाई पहिरो र बाढी जस्ता जलजन्य प्रकोपको जोखिमको दृष्टिकोणबाट तीसौं स्थानमा राखिएको छ ।अव्यवस्थित बसाइसराई, जथाभावी वन फडानी तथा अतिक्रमण, अवैज्ञानिक खेती प्रणाली, कृषिमा अव्यवस्थित चाप, जनसंख्याको बढ्दो चाप, अव्यवस्थित शहरीकरण, अदुरदर्शी भौतिक संरचना निर्माण, जलवायु जन्य जोखिम, जनचेतनाको कमी जस्ता कारणले हरेक वर्ष हुने बाढी, पहिरो, महामारी, झाडापखाला, सुख्खा खडेरी, आगलागी र भूकम्प जस्ता विपद्हरुबाट हजारौं मानिसहरुको मृत्यु हुने गरेको छ । यस्ता प्रकारका विपद्बाट जन धन माथी भएको क्षति त छदैछ भौतिक संरचनामा समेत क्षति पुग्दा आर्थिक सामाजिक विकासमा समेत ठूलो नोक्सानी व्यहोर्नु परेको छ । विपद्ले एकातर्फ मानिसको मृत्यु तथा उत्पादन साधनहरूको विनास गराएर तुरुन्तै गरिवीको सिर्जना गर्दछ भने अर्कोतर्फ अत्यधिक जोखिममा रहेका क्षेत्रहरूमा मानिसहरूबाट गरिने अतिक्रमणबाट गरिवीले विपद्लाई झन तीव्र पार्दछ । गरिव समुदाय प्रकोपका कारण विस्थापित भएपछि पुनः प्रकोप हुनसक्ने जोखिमपूर्ण स्थानमै बस्न बाध्य हुन्छन् ।

बाढी तथा पहिरो नेपालमा सबैभन्दा बढी दोहोरिइरहने प्रकोपहरू हुन् । नेपाल विपद् प्रतिवेदन, सन २०१९, अनुसार सन २०१७ र २०१८ गरि दुई बर्षमा नेपालले करिव ६ अर्व ८३ करोड बराबरको आर्थिक क्षति व्यहोनु परेको छ । त्यस्तै गरी हरेक वर्ष प्रकोपको कारण औसतमा करिव १ अर्ब २० करोड ८० लाख रुपियाँ बराबरको सम्पत्तिको प्रत्यक्ष क्षति नेपालले व्यहोर्नु परेको देखिन्छ । सबै असरहरूको क्षति तथा सेवाको अभाव एवं तिनका परिमाणहरूका दृष्टिबाट जोडिएर आउने अप्रत्यक्ष

क्षति माथि उल्लेखित सम्पतिको तुलनामा कयौं गुणा बढी भयावह तथा दीर्घकालीन प्रभाव पार्नसक्ने हुन्छ ।

बिभिन्न विपद् र तिनले निम्त्याउने संकटलाई मध्यनजर गर्दा कपिलवस्तु जिल्ला पनि विपद् प्रभावित जिल्ला मध्ये एक हो । अधिकांस भूभाग तराई र भित्री मधेस क्षेत्र रहेको यो जिल्ला बिविधतामा एकता भएको जिल्ला पनि हो । हावापानी, जातजाती तथा भौगोलिक बिषमता भित्र समुदायहरु एक आपसमा मिलेर रहेको देखिन्छ । बिशेष गरि बाढी, कटान, डुवान, खडेरी, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी, सर्पदंश, महामारी जस्ता विपद्बाट यो जिल्लाका बासिन्दाहरु प्रत्येक बर्ष प्रभावित हुने गरेको पाईन्छ ।

कपिलवस्तु जिल्लामा विपद्बाट निरन्तर प्रभावित हुने क्षेत्र मध्ये यशोधरा गाँउपालिका पनि एक हो । योगाउँपालिमा जलवायु, हावापानी, उर्वरता तथा प्राकृतिक श्रोतसाधनका हिसावले कृषिमा व्यवसायिकरण र आधुनिकरण गर्न सकिने प्रयाप्त सम्भावना हुदाहुदै पनि वाँणगंगा, महासैया, जमुवार, लोहभ्रुरवा नदिले वर्षेनी रुपमा गर्ने जमिन डुवान, कटान र पटानका कारण कृषियोग्य भुमि दिनानुदिन वगरमा परिणत हुदै गएकोछ । वाढी, सुख्खा खडेरी, आगलागी, हावाहुरी र महामारी जस्ता प्रकोपहरु यस गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक विकासका लागिअवरोध वन्दै गएको छ । साथै बिश्वब्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ रोगले यस गाँउपालिकाको जिविकोपार्जन तथा स्वास्थ्यको क्षेत्रमा निकै नराम्रो असर गरेको छ । छिमेकी राष्ट्र भारत संगको खुला सिमानाको कारण कोभिड-१९ लगायतका माहामारीहरु नियन्त्रण गर्न धेरै समस्या भ्रेल्नुपरेको थियो ।

विपद् सम्वन्धि जनचेतनाको कमी, जोखिम न्यूनीकरण तथा पुर्वतयारीमा ध्यान कम हुनु, पोखरीहरु तथा नदी नालाको उचित संरक्षण र सम्वर्धन नहुनु जस्ता कारण यो पालिका वहु प्रकोप जोखिमको दृष्टिकोणले संकट अवस्थामा रहेको छ । यसै सन्दर्भमा यस गाँउपालिकाको जोखिम पार्श्वचित्र तयार गरि प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित समुदायको दिगो विकासको एकिकृत प्रयासको थालनी गरिएको छ ।

वडा स्तरियविपद् जोखिम तथा क्षमता बिश्लेषण गर्दा सुख्खा खडेरी, आगलागी, बाढी, कटान तथा डुवान प्रमुख प्रकोपको रुपमा रहेको छ भने शितलहर, हावाहुरी, महामारी, सडकदुर्घटना अन्य मुख्य विपद्को रुपमा देखिएको छ । अन्य विपद्हरुमा असिना, भुक्षय र भूकम्प सुचिकृत भएका छन् । तर ऐतिहासिक समयको जानकारी लिने क्रममा ३० बर्षको समयमा खडेरी सबै भन्दा धेरै पटक दोहोरिएर आएको पाईन्छ जसका कारण बालीनाली खासगरी धान वाली, तरकारी वालीहरुको क्षति भएको पाईन्छ । त्यसैगरी आगलागीको कारण मानवीय, पशुचौपाया तथा भौतिकक्षति समेत भएको पाउन सकिन्छ भने वाढी, डुवान, कटान, पटानको समस्या पनि विशेष गरी पालिकाको वडा नं. ७ र ८ देखिएको छ । साथै हावाहुरीलाई पनि एउटा विपद्को रुपमा लिईएको छ । यसबाट बिगतमा घरहरु उडाएको र वाली नष्ट भएको पाईयो ।

भौगोलिक हिसावले धेरै जस्तो समथर भूभाग रहेको यो क्षेत्रको माटो उर्वरशिल भएकाले खेतीपातीका लागि उपयोगी छ तर सिचाईको सुविधा पर्याप्त नभएका कारण यसको सहि सदुपयोग हुन सकिरहेको छैन । सिंचाईको उपयुक्त प्रबन्ध तथा भएका पानीका स्रोतहरुको सहि सदुपयोग भएको खण्डमा यहाँको कृषि प्रणालीमा सुधार गरि आयआर्जनमा वृद्धि गर्न सकिने संभावना प्रबल देखिन्छ । यो पालिकाको अधिकांस क्षेत्र ग्रामीण ईलाका रहेकोले पनि यस क्षेत्रको आर्थिक अवस्था मध्यम कमजोर रहेको देखिन्छ । साथै दलित, अपांगता भएको व्यक्ति, महिला तथा पिछडिएको समुदाय विकासका हरेक कार्यहरुमा सम्मानजनक सहभागीता कम रहेको पाईन्छ । कतिपय वडाका जमिनहरु बलौटे भएकोले कृषकहरुले सोही अनुसारको खेती प्रणाली अपनाएको देखिन्छ तर उन्नत प्रबिधि, बिउबिजन तथा सिंचाई अभावमा खासै फाईदा लिन नसकिरहेको देखिन्छ ।

गाँउपालिका भित्रका केही अति जोखिममा रहेका समुदायलाई नियालेर हेर्ने हो भने, दयनिय स्थिती रहेको पाईन्छ । वर्षेनी आउने जलजन्य प्रकोप बाढी, आगलागी, सुख्खा खडेरीको कारण पिडित केही समुदायहरु प्रकोप कति खेर आउछ भन्ने विषयमा अनभिज्ञ छन् र यसको व्यवस्थापन गर्न नसक्दा कैयौ भौतिक संरचनाहरुको क्षति हुदै पनि आईरहेको छ ।

यस क्षेत्रमा रहेका प्रमुख विपद् निम्त्याउने खोला तथा नदीहरुमा वाँणगंगा, जमुवार, महाशैया, लोहझरुवा तथा विभिन्न खोलाहरु रहेका छन् । यि खोलाका कारण विभिन्न समयमा मानिसहरुको मृत्यु, वर्षेनी वर्षभरिका लागि संचित गरिराखेको अन्न विनाश, तथा बालीनाली तथा पशुचौपायाहरुको बार्षिक रुपमा भैरहेको क्षतिले समुदाय कठीन अवस्थाको सिर्जना गरिरहेको छन् । तसर्थयु.एम.एन.र दलित सामाजिक विकास केन्द्रको सहयोगमा यस गाँउपालिकाले नेपाल सरकारद्धारा जारी भएको स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा मस्यौदा निर्देशिका, २०७४ अनुसार यशोधरा गाँउपालिकाको दोस्रो पञ्चबर्षिय स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना (२०८२/८३–०८६/८७) निर्माण गरेको छ ।

१.२.२ योजनाको उद्देश्य

(क) विपद्वाट हुनसक्ने जनधनको क्षति र साधन स्रोत तथा संरचनामा पर्न सक्ने प्रतिकुल, प्रभावको विश्लेषण गर्नु ।

(ख) विपद्को समयमा र विपद् पश्चात आउन सक्ने संभावित संकटलाई समयमै योजनाबद्ध तरिकाबाट बिश्लेषण गरि बिभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ सस्थाहरुको सहयोग तथा गाँउपालिकाको अग्रसरतामा जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, खोज तथा उद्धार, राहत बितरण तथा पूननिर्माण रपर्नस्थापनाको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने।

(ग) स्थानीय तहमा रहेको विपद्को सङ्कटासन्नता, जोखिम र क्षमता विश्लेषण गर्न र सोही बमोजिम विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकीकरण गर्दै स्थानीय विकास प्रक्रियामा मुलप्रवाहीकरण गरी विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समुदायको निर्माणमा योगदान गर्नु ।

१.२.३ योजनाको आवश्यकता र महत्व

यशोधरागाँउपालिका बहुप्रकोपको जोखिममा रहेको छ । गाँउपालिकाको वर्तमान स्थितीलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यस पालिकाको स्थानीय बासिन्दाहरुमा विपद् व्यवस्थापन कसरी गर्ने, विकासका हरेक प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनिकरणलाई कसरी मुल प्रवाहिकरण कसरी गर्ने, जलवायु परिवर्तनले ल्याएको नकारात्मक असरलाई कसरी अनुकुलन गर्ने, भन्ने बारेमा पर्याप्त जानकारी नहुनाले वर्षेनी धेरै क्षति व्यहोर्नुपर्ने स्थिती रहेको छ । यी सबै कारणलाई केलाएर जाने हो भने जोखिम न्यूनीकरण, विपद् पूर्वतयारी तथा व्यवस्थापन गर्ने विषयमा ज्ञान, सिप र क्षमतामा विकास गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । विपद्पछिको कार्यमा केन्द्रित हुनु मात्र नभई विपद् व्यवस्थापनका तिनवटा चरणहरुलाई केन्द्रित गरि गर्नुपर्ने कियाकलापहरुलाई अगाडी बढाउनु पर्ने नितान्त आवश्यक देखिन्छ । समुदायको विपद्संग सामना गर्ने परम्परागत सिपलाई सुदृढिकरण गर्दै विपद्को कारण हुन सक्ने भौतिक तथा मानविय क्षतिलाई कम र समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्नको लागि नेपाल सरकारले जारी गरेको मस्यौदा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना निर्माण निर्देशिका २०७४ लाई आत्मसा गर्दै विपद् उत्थानशिल समुदायको निमार्णका लागि निर्दिष्ट निर्देशिकामा भएका विषयवस्तुको आधारमा योजना निमार्ण गर्नुपर्ने आवश्यक रहेको छ ।

१.२.४ योजनाको सिमा

योजनाका निर्माण तथा कार्यान्वयनमा निम्न बमोजिका सिमाहरु रहेका छन ।

- यो विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा सञ्चालन गर्दा स्थानीय स्तरका सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरु, राजनीतिक पार्टीका प्रतिनिधिहरु, स्थानीय अगुवाहरु, शिक्षक, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु, सुरक्षाबलका प्रतिनिधिहरु, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, बृद्धबृद्धा, आमा समूह तथा आत्मनिर्भर समुहहरुका प्रतिनिधिहरु र टोल विकास समितिका प्रतिनिधिहरुको सहभागितामा सहभागिमुलक प्रक्रियाद्धारा योजना तर्जुमा गरिएको छ । त्यसैले यो योजना तथ्यांकमा आधारित भन्दा छलफल र सहभागीतामुलक बिश्लेषणबाट आएका बस्तुगत सूचनामा बनेको छ ।
- तथ्याकं संकलनको क्रममा विगतका बर्षहरुमा भएका विपद्का घटनाहरु तथा त्यसबाट भएको क्षतिको सम्पुर्ण यथार्त विवरणप्राप्त गर्न कठिनाइ भएकोले वडा तहको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा, विपद् जोखिम न्यूनिकरणका गतिविधिहरुतथा बजेट निर्धारण गर्दा केही लचकता अपनाइएकोछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनको योजना अन्तर्गत बनाएईका गतिविधीहरुको कार्यान्वयनका लागि बढी मात्रामा बाहिरी श्रोतको जस्तै बिभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरुबाट समेत सहयोग मिल्ने आशा गरिएको छ । जसले गर्दा बाह्य श्रोत प्राप्त नभएमा योजनाको कार्यान्वयनमा असर पर्ने सम्भावना देखिन्छ ।
- यो योजना निर्माणको क्रममा समुदाय स्तरीय संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण गर्दा कोरोना महामारीको प्रकोपको शुरुवात नभई सकेकोले प्रकोप स्तरीकरणमा यसलाई समावेश गरिएको छैन ।यद्यपि समुदायबाट प्राप्त भएको सूचनालाई प्रमाणिकम गर्ने क्रममा महामारी भयावह स्थितिको रुपमा सृजना भईसकेकोले यसलाई स्तरीकरणमा समावेश गर्न नसकिएतापनि प्रमुख प्रकोपको रुपमा लिंदै यसको छुट्टै कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ ।

१.२.५ योजना निर्माण, प्रक्रिया तथा विधि

नेपाल सरकारबाट स्वीकृत “विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६”, “विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४”, “स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४” , “स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८” तथा यसको “परिमार्जित मस्यौदा निर्देशिका २०७४”मा व्यवस्था भए अनुसारको प्रकृयाबाट योजना निर्माण गरिएको छ । जसको निर्माण तथा कार्यान्वयनको लागि निम्न बमोजिको विधि र प्रक्रियाहरु अपनाइएको छ ।

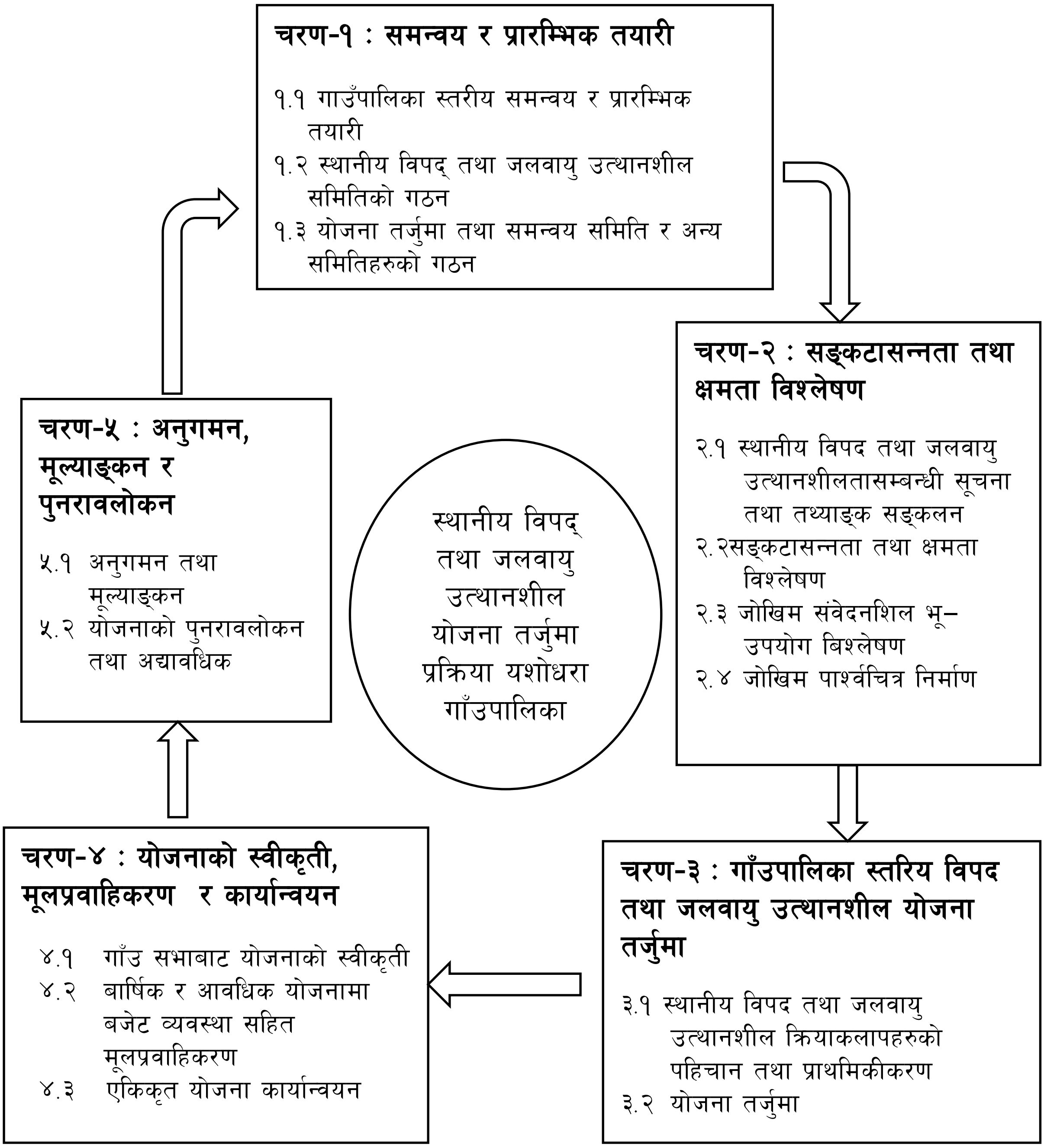

१.२.६ बजेट व्यवस्थापन

यो योजना गाँउपालिकाको आफ्नै योजना भएकोले पालिकाको क्षमता अनुसार बजेटको व्यवस्था गरिने छ । साथै थप बजेट व्यवस्था तथा योजना कार्यान्वयनको लागि गाँउपालिकाले विभिन्न सरकारी कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र, कृषि ज्ञान केन्द्र, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकारका मन्त्री तथा सांसदहरु र गैर सरकारी संस्थाहरुसंग समन्वय गर्ने छ ।

१.२.७ योजना कार्यान्वयन रणनीति

यो योजना कार्यान्वयनको लागि निम्न बमोजिको रणनीतिहरु अपनाईने छ ।

- योजनालाई गाँउपालिकाको सभाबाट अनुमोदन गराउने गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- गाँउपालिकाले स्वीकृत योजना स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत् कार्यान्वयन गराउनेछ ।
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले स्वीकृत योजना विषयगत कार्यालय, समुदाय, संघसंस्था तथा निजी क्षेत्र एवं वडा, समुदाय र बिद्यालयमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समिति समेतको सहयोग लिई कार्यान्वयन गर्नेछ ।
- स्थानिय ज्ञान, सीप, विधी, प्रविधी र श्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी विपद् जोखिम व्यवस्थापनको योजनालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- योजना कार्यान्यवनको लागि समय समयमा बिभिन्न प्रकारका क्षमता अभिबृद्धि तथा पुनर्ताजगी तालीमको आयोजना गरिनेछ ।
- समुदाय स्तरका कार्यदलको तालिम तथा क्षमता अभिबृद्धिका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला संघ संस्थाहरुको सहभागितामा जोड दिइने छ । साथै विपद्को समयमा कार्यदलका तालिम प्राप्त सदस्यहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।
- योजनाको प्रभावकारीताको अध्ययनको लागि हरेक वर्ष गाँउपालिका स्तरमा एक कृत्रिम घटना अभ्यास संचालन गरिनेछ ।

१.२.८ योजनाको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन तथा मुल्याङ्गन गरिने छ । जसको लागि निम्न बमोजिमको प्रकृया अवलम्वन गरिने छ ।

- गाँउपालिकाबाट बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्याङ्गन गर्दा यो योजना कार्यान्वयनको समेत नियमित अनुगमन तथा मुल्याङ्गन गरिनेछ ।
- स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिले गाँउ कार्यपालिका र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट योजनाको अर्धवार्षिक रुपमा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गराउने छ ।
- प्रत्येक बर्ष गाँउपालिकाको आयोजनामा एक समीक्षा गोष्ठीको आयोजना गरी योजना अनुगमनमा देखिएका कमी कमजोरीहरुको सुधार गरिनेछ ।
- अनुगमन मुल्याङ्गन गर्दा स्थानीय समुदायको राय सुझावलाई पनि आधार मानिनेछ ।

१.२.९ योजनाको पुनरावकोलन तथा अद्यावधिक

गाँउपालिकाको कुनै पनि क्षेत्रमा उत्पन्न विपद्ले संकटासन्नता,क्षमता र जोखिममा पारेको परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न प्रत्येक वर्ष यो योजनाको पुनरावलोकन तथा समिक्षा गरी वार्षिक कार्यक्रम तथा योजना तयार गरिनेछ । भने विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक पाँच वर्षमा योजनाको बृहत पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गरिने छ ।

खण्ड २:यशोधरा गाउँपालिकाको संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण

२.१ प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण

यशोधरा गाँउपालिकाको विभिन्न वडा स्तरमा जोडी तुलना विधिवाट गरिएको स्तरीकरणलाई समायोजन गर्दै वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको विश्लेषणको आधारमा समष्टिगत रुपमा गाँउपालिका भरि सबै भन्दा ठूलो प्रकोप सुख्खा खडेरीलाई पहिचान भएको छ । तर भूकम्पलाई पनि सम्भावित ठूलो विपदको रुपमा लिईएको छ जसको सम्भावना भने तराई क्षेत्रमा कम रहेको छ।त्यसपछि क्रमशः आगलागी, वाढी, डुवान, कटान पटान, शितलहर, हुरी बतास, असिनापानी, चट्याङ, सर्पदंश, जनावर आतंक, महामारी तथा रोगकीरा रहेका छन । यद्यपि कुनै प्रकोप कुनै वडाको लागि प्रमुख मानिएको छ भने कुनै प्रकोप अर्को वडाको लागि प्रमुख रुपमा लिईएको छ । वडा नं.४, ५, ६ र ७ मा सुख्खा खडेरी, वडा नं.१, २ र ३ मा आगलागी तथावार्ड नं. ७ र ८ मा वाढी, डुवान, कटान र पटानपहिलो स्तरीकरणमा परेको छ । हावाहुरी, शितलहर, महामारी, जनावर आतंक, सर्पदंश, रोगकीरा, असिनापानी सवै वडामा उस्तै क्षति हुने देखिएको छ । यसबाट यशोधरा गाउँपालिका बहुप्रकोपको जोखिममा रहेको प्रस्ट हुन्छ। तसर्थ यसको प्रभावकारी व्यवस्थापन र न्यूनीकरण तथा अनुकुलन गर्न समुदायलाई मात्र नभई वडा तथा गाउँपालिकालाई ठूलो चुनौतिको रुपमा आएको देखिन्छ ।

आठ वटै वडाको संकटासन्नता क्षमता विश्लेषणमा पहिचान गरिएका प्रकोप तथा जोडी तुलना विधि वाट गरिएको स्तरीकरणतालिका निम्न अनुसार रहेको छ ।

वडा नं.	प्रकोपको स्तरीकरण									
		पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	चौंथो	पाँचौं	छैठैं	सातौं	आठौं	नवौं
१	भुकम्प	आगलागी	सुख्खा/ खडेरी	असिना	रोगकीरा	हावहुरी	वाढी तथा डुवान	सर्पदंश	महामारी	शितलहर
२	भुकम्प	आगलागी	सुख्खा/ खडेरी	सर्पदंश	असिना	वाढी डुवान	महामारी	हवाहुरी	रोगकीरा	शितलहर
३	भुकम्प	आगलागी	सुख्खा/ खडेरी	वाढी तथा डुवान	चट्याङ	हावाहुरी	सर्पदंश	शितलहर	महामारी	असिना
४	भुकम्प	सुख्खा/ खडेरी	वाढी तथा डुवान	आगलागी	जनावर आतंक	असिना	शितलहर	महामारी	सडक दुर्घटना	चट्याङ
५	भुकम्प	सुख्खा/ खडेरी	आगलागी	वाढी तथा डुवान	शितलहर	सडक दुर्घटना	हावाहुरी	रोगकीरा	असिना	जनावर आतंक
६	भुकम्प	सुख्खा/ खडेरी	वाढी तथा डुवान	शितलहर	आगलागी	महामारी	हावाहुरी	रोगकीरा	असिना	जनावर आतंक
७	भुकम्प	वाढी तथा डुवान	सुख्खा/ खडेरी	आगलागी	शितलहर	महामारी	हावाहुरी	सडक दुर्घटना	जनावर आतंक	चट्याङ
८	भुकम्प	वाढी कटान	सुख्खा/ खडेरी	शितलहर	वन्यजन्तु आतंक	असिना पानी	सडक दुर्घटना	आगलागी	महामारी	हावाहुरी

२.२ प्रकोप बिश्लेषण

गाँउपालिकाको सामाजिक स्रोत, जोखिम नक्साङ्कन र सङ्कटासन्नता तथा क्षमता पहिचान, समस्या वृक्ष विश्लेषण, ऐतिहांसिक समय रेखा, धरातलीय हिंडाइ, संस्थागत विश्लेषण, लक्षित समूह छलफल र प्रत्यक्ष अवलोकनको प्रयोगबाट आएका सूचनाहरुको विश्लेषणका नतिजालाई संक्षिप्त रूपमा तलको ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	कारण तथा कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपाय
१.	गाँउपालिका भरि अधिकांसमा पहिलो स्तरिकरणमा आएको	सुख्खा खडेरी	• लामो समय सम्म बर्षा नहुनु • सिंचाईको सुबिधा पर्याप्त नहुनु • जलवायु अनुकुलीत खेतीप्रणालीको बारेमा जानकारी नहुनु • जलवायु परिवर्तन • विश्व उष्णीकरण • पानीको श्रोतको सहि सदुयोग नहुनु • बन बिनास • पोखरीहरु ऋतिक्रमण हुदै जानु ।	• वाली नालीसुक्नु • उत्पादनमा ह्रास भई आम्दानीमा कमी तथा खाद्यान्नको अभाव • खानेपानीको अभाव • पानीको श्रोतहरु सुक्नु • मित्र जिवहरु लोप हुनु ।	• जलवायु अनुकुलित खेती प्रणाली अबलम्बन गर्ने • बृक्षारोपण तथा भएका बनजंगलको संरक्षण गर्ने • पोखरी संरक्षण गर्ने • सिंचाईको व्यवस्था गर्ने • लघु तथा साना सिंचाईका प्रबिधिहरु जस्तै, थोपा तथा फोहोरा सिंचाईको प्रर्वधन गर्ने । • बिद्युतिय स्यालो टूयूववेल ।
२	गाँउपालिका भरि दोस्रो स्तरीकरणमा आएको	आगलागी	• गहुँको ठुटो तथा पराल बाल्नु • गोठमा धुवां लगाउंन आगो बाल्नु • ज्वलनशील बस्तु बालबालिकाले भेट्ने ठाउँमा राख्नु • विद्य’त सर्ट हुनु • गुचमुच्च परेका अव्यवस्थित र फुसले छाएको घरहरु हुनु • सुख्खा मौसम हुनु र हावाहुरी चल्नु • लापरवाही वानी व्यवहार • खाना पकाउँदा	• घरगोठ, व्यवसाय तथा सार्वजनिक संरचना जल्नु • धन, जन र पशुको क्षति हुनु • गरिवीको स्तर बढ्नु • खाद्यान्न नस्ट भई भोकमरी बढ्नु • वन जंगल विनाश हुन	• जनचेतनामुलक कार्यकम गर्ने • कच्ची घर भए भान्सा माथिको छानो लिपपोत गर्ने • फुसको छानो मुक्त अभियान संचालन गर्ने • पर्याप्त मात्रामा पानीको व्यवस्था गर्न पोखरी संरक्षण गर्ने • अग्नि समन यन्त्र जडान गर्ने ।

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	कारण तथा कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपाय
३	गाँउपालिका भरि तेश्रो स्तरीकरणमा आएको	बाढी, कटान, डुवान, पटान	• अत्यधिक बर्षा हुनु • जलवायु परिवर्तन • जमिनको क्षयिकरण • खोला, नदी नजिक होचो स्थानमा वस्ती तथा खेतीपाती हुनु • कमजोर भु-धरातल भएको • जनचेतनाको कमी • वन विनास हुनु • ढल तथा निकासको व्यवस्था नगरीसडक तथा भौतिक संरचना निर्माण गर्नु • कुलोहरु पुरिनु • पोखरी तथा ताल पटान हुनु	• घर भत्किनु • अन्न वाली वगाउनु • जमिन कटानी हुनु • पशु चौपाया मर्नु • समुदाय विस्थापितहुन • गरिबी बढ्नु • महामारी फैलनु • भौतिक संरचना भत्कनु • मानसिक तनाव • उत्पादनमा कमी • वस्ती डुवानमा पर्नु	• सुरक्षित स्थान पहिचान र सुरक्षित आश्रय स्थलहरु निर्माण गर्ने • आपतकालीन योजना निर्माण तथा प”र्वतयारीको सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने • पुर्व चेतावनी प्रणालीको विकास गर्ने, • पानी निकासको व्यवस्था मिलाउने • राहत कोष निर्माण गर्ने • आवश्यक अल्पिकरण तथा रोकथामको उपायहरु अपनाउने, • डुवान सहन सक्ने विउको प्रयोग गर्ने
४	सबै वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	शितलहर	• लामो समय सम्म कुहिरो तथा तुसारो (पाला) भई चिसो हुनु • हिउँदे बर्षा हुनु • न्यानो लुगाको अभाव तथा पातलो लुगा लगाउने चलन हुनु • न्यानो वनाउने भौतिक तथा आर्थिक स्रोत साधनको अभाव हुनु	• वृद्धवृद्धाहरुमा दम बढ्नु • रुघा खोकी तथा निमोनिया जस्ता रोगहरु लाग्नु • मानिसको मृत्यु हुनु • नगदे वाली, फलफूल तथा तरकारी वाली नाश हुनु	• जाडो तथा शितलहरवाट बच्ने उपायहरुको बारेमा प्रचार प्रसार गर्ने • तातो तथा पोसिलो झोल पदार्थहरु प्रशस्त सेवन गर्ने • न्यानो तथा वाक्लो लुगा लगाउने • बालबालिकालाई चिसोको मौसममा घर बाहिर खेल्न नदिने • कोठा न्यानो पारी प्रयाप्त रुपमा हावाको ओहोर दोहोर गराउने • चिसो सहन सक्ने जातका वालीर टनेल खेतीलाई प्रर्बधन गर्ने
५	सबै वस्ती हरुमास्तरीकरणमा आएको	हुरीबतास	• जंगल बिनाश हुनु • सुख्खा मौसमहुनु • भौगोलिक भू-बनाबट • जलबायु परिवर्तन हुनु • पुराना कमजोर तथा फुसले छाएका संरचना र घरहरु हुनु	• घर भत्किनु, उडाउनु • चोटपटक लाग्नु • मानिस घाईते हुनु तथा मर्नु • धन, जन, पशु क्षति • भौतिक संरचनामा क्षति • अर्थिक भारमा वृद्धि	• घरको छानो राम्रोसँग निर्माण गर्नु • होचा घरहरु निर्माण गर्ने • आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने • बृक्षरोपण गर्नु • वस्ती वरपर अग्ला रुखहरु, तार, पोल, वोर्डहरु व्यवस्थापन गर्ने

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	कारण तथा कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपाय
६	सबै वस्ती हरुमा स्तरिकरणमा आएको	जनावर आंतक	• वनजंगल फडानी हुनु • नजिकै खोला, खोल्सा तथा झाडी हुनु • गाईबस्तु जथाभावी रुपमा छाडा छोडने चलन • सिमा पारी वाट छाडा गाई गोरु वारी ल्याएर छोडिदिनु	• खेतीवाली खाईदिने तथा नोक्सानी गरिदिने • मानिसलाई घाईते बनाउने • सडक दुर्घटनाको जोखिम बढाउने	• गाईबस्तु जथाभावी रुपमा छाडा छोडने चलन नियन्त्रण गर्न नीति निर्माण गर्ने • वुख्याचाहरु, हुँड राख्ने • वाली हेरालुहरुको व्यवस्थापन गर्ने • नगदेवालीहरुमा घेरवार गर्ने
७	सबै वस्तीहरुमा पनि स्तरिकरणमा आएको	महामारी	• खुल्ला दिशा पिसाब गर्नाले • स्वच्छ खाने पानीको अभाव • बासि तथा असुरक्षित खानपानको • अव्यवस्थीत पशु पंक्षि पालन • सुरक्षित पशु पंक्षि बधशाला नहुनु • फोहोर मैला तथा मरेको जनावरहरुको उचित व्यवस्थापन नहुनु • हात धुने वानि तथा व्यक्तिगत सरसफाईमा कमी • लामखुट्टे तथा भुसुनाको टोकाई • चेतनामा कमी	• शारीरीक तथा मानसीक रुपमा कमजोर हुनु • अकालमा ज्यान जानु • पारिवारी तनाव बढ्नु • खर्चमा बृद्धी हुनु • गरीवी बढ्नु,	• व्यक्तिगत तथा सामुदायिक स्वस्थ्यको बारेमा जनचेतना फैलाउने • अनिबाय चर्पी निर्माण तथा प्रयोगको अभियान चलाउने • व्यवस्थीत पशुपंक्षीपालनबधशाला निर्माणको लागि नीति नियम तथा कार्यक्रम बनाउने • पानी उमालेर खाने, खाना खानु अघि वा पछि सावुन पानीले हात धुने • ढल तथा नालीहरु ीनयमित सरसफाई गर्ने ।
८	सबै वस्तीहरुमा स्तरिकरणमा आएको	असिना	• प्रतिकुल मौसमको कारण	• बालीनाली तथा अन्य भौतिक क्षति हुने • खाद्यान्न उत्पादन घट्ने • चोटपटक लाग्ने	• बालीनालीको बिमा गर्ने • राहात कोष को परिचालनलाई प्रभावकारी बनाउने • पर्माकल्चरको प्रबर्धन गर्ने • नेट जालीको प्रयोग गरि खती गर्ने ।
९	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	सर्पदंश	• वाढी, डुवान हुनु • घरवरपर सरसफाईमा ध्यान नदिनु, • खुल्ला दिशा पिशाव गर्ने वानी • घरवाहिर तथा खेत वारीको काम गर्दा कम सावधानी अपनाउनु • खाली खुट्टा हिड्ने वानी हुनु	• मानिसहरुको मृत्यु तथा घाईते हुने • समुदायमा त्रास फैलिने	• पालिका स्तरमासर्पदंशउपचार केन्द्र स्थापना गर्ने • घर तथा काम गर्ने खेतवारी, जंगल, खोला तथा वगैचाहरुमा विशेष सावधानी अपनाउने • घर वरिपरि सफा राख्ने

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	कारण तथा कारक तत्व	प्रभाव	सम्भावित समाधानका उपाय
१०	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	रोगकीरा	• जलवायु परिवर्तनको असर • एउटै खालको बाली एउटै खेतमा लामो समय सम्म लगाउने चलन • माटो परिक्षण नगर्नु • कुन रोग कीरा हो भनि पहिचान गर्ने क्षमतामा कमी • रोक कीराको नियन्त्रण गर्ने उपाय तथा प्राबिधिक ज्ञानको कमी • कृषि तथा पशु प्राविधिकहरु संग समन्वयमा कमी	• वालिनाली तथा पशु पंक्षि नष्ट हुने • उत्पादनमा कमी आउने • खाद्यान्न अभाव हुने • आर्थिक क्षतिहुने • गरिवि वढाउने	• जलवायु अनुकुलीत खेती प्रणाली अपनाउने • वाली तथा पशु विमा गर्ने् • रोग कीरा पहिचान तथा नियन्त्रण सम्वन्धि किसानहरुको प्राबिधिक क्षमता बढाउने • नियमित खेतीपाती तथा पशु पंक्षिको अनुगमन तथा हेरचाह गर्ने
११	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	सडक दुर्घटना	• असावधानी पूर्ण सवारी साधन हाँक्ने, • मादक पदार्थ सेवन, • हतार गर्ने वानी • साँघुरो सडक, • सवारी साधनको चाप	• भौतिक क्षति, • मानीस, पशुहरु मर्नु तथा घाईते हुनु, • मानिसहरु सडकवाट आतंकित हुनु	• आवश्यक ठाँउमा रोड ब्रेकरहरु निर्माण गर्ने • ट्राफिकनियम कडाइका साथ लागुगर्ने • सडक स”चना वोर्ड हरुको व्यवस्थापन गर्ने • लाईसेन्स प्रणालीमा कडाई गर्ने ।
१२	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	चट्याङ	• जलवायु परिवर्तन, • असावधानी • जनचेतनाको कमी, • जलवायु परिवर्तन	• आगलागी हुनु, • पशुचौपायाहरु घाईते वा मर्नु • मानिसहरु घाईते हुनु वा मर्नु • विद्य’तीय क्षति तथा ठुलाठुला रुखहरुको क्षति	• प्रत्येक संरचनाहरु निर्माण गर्दा अर्थिङ गर्ने, • जनचेतना फैलाउने,
१३	प्राथमिकरणमा नपरेको तर नेपालको भौगोलिक अवस्था तथा वैज्ञानिक तथ्यको आधारमा प्रमुख मा परेको	भूकम्प	• धरातलिय प्लेटहरु कमजोर हुनु • भु-गर्भ भित्र हलचल हुनु • पृथ्वी भित्र रहेको अत्यधिक ताप र चापका कारण • भवन निर्माण आचारसंहिता कार्यान्वयन नहुनु • भूकम्प प्रतिरोधक भवनहरु निर्माण हुन नसक्नु • घर बनाउदा गुणस्तरहिन समाग्रीको प्रयोग गर्नु • गरिबीका कारण राम्राघरहरु बनाउन नसक्नु • समुदायस्तरमा प्राविधिक ज्ञान सीप नहुनु	• भौतिक संरचनाहरु ध्वास्त हुन र जन धनको क्षति हुनु • करेन्ट सर्ट भएर वा मट्टितेल, ग्यास, पेट्रोल चुहिएर आगलागी हुन सक्छ • फोहोर, मानव तथा पशु चौपायाहरुको लाशको कारण महामारी फैलन सक्ने	• सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने • भवननिर्माण आचारसंहितालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने • प”र्वतयारी सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने • आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने • पूर्व अभ्यास गर्ने • पूर्वतयारीको विषयमा जनचेतना जगाउने

२.३ गाँउपालिकाको संकटासन्नता स्तरीकरण

समुदाय स्तरीय छलफल र विभिन्न तथ्य तथ्याङको आधारमा गाँउपालिकाको घरधुरी र वडा अनुसार छुट्टाछुट्टै संकटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ। जसको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

२.३.१ घरधुरी अनुसार संकटासन्नता स्तरीकरण

विगतमा भएको र भविष्यमा हुन सक्ने क्षतिलाई आधार मानेर गाँउपालिकाको घरधुरी अनुसारसंकटासन्नता स्तरीकरण तयार गरिएको छ । बिगतका भएका विपद्का घटना तथा त्यसबाट भएको क्षतिको बिवरण समुह छलफलबाट आएको स्तरीकरण नतिजा र अन्य सूचनाहरु गाँउपालिका कार्यालय तथा निर्वाचित प्रतिनिधिहरु संगको छलफल बाट प्राप्त भएको थियो (अनुसुची७) ।गाँउपालिकाको प्रकोप स्तरीकरण गर्दाक्रमशः बाढी तथा डुवान, खडेरी, शितलहर, आगलागी, किटआतंक, हुरी बतास, महामारी, असिना, सर्पदंश, सडक दुर्घटना, रोगकीरा, वन्यजन्तु आतंक र भूकम्प रहेका छन । यसै प्रकोपका दृष्टिकोणले गाँउपालिका अर्न्तगत रहेका घर परिवारको संकटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ । जुन निम्न बमोजिम रहेकोछ ।

वडा नं.	उच्च संकटासन्न घरधुरी	मध्यम संकटासन्न घरधुरी	न्युन संकटासन्न घरधुरी	जम्मा	पुष्ट्याईका आधारहरु
१	२६२	४८०	१२५	७४३	सामाजिक नक्शा, श्रोत नक्शा तथा जोखिम नक्शा
२	१३६	४६८	१९४	६४५	
३	१३९	३५१	७३	५६०	
४	११४	४६२	२०५	६५९	
५	१३१	६०५	२७२	७६९	
६	१६८	५९७	१७५	७३६	
७	१६३	६६९	२०९	८६५	
८	३८५	५३३	८३	८१४	
जम्मा	१४९८	४१६५	१३३६	५,७९१	

२.३.२ वडा अनुसार सङ्कटासन्नता स्तरीकरण

विगत३० वर्षको ऐतिहासिक समय रेखाबाट आएको सूचनाको आधारमा क्षति विश्लेषण गरी त्यसबाट प्राप्त अङ्कभारलाई जोडेर वडाको उच्च, मध्यम र न्यून गरी तीन वर्गमा निम्नअनुसार सङ्कटासन्नता स्तरीकरण गरिएको छ ।

[illegible]	अंकभार*	[illegible]

	मानविय क्षति	प्रभावित परिवार	घरको क्षति	आर्थिक क्षति	खेतीयोग्य भूमि र वनक्षेत्रको क्षति	सामाजिक क्षति	विगतमा भएका विपद्का घटनाक्रम	वालि लगाउने वा भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन	तापक्कममा आएको परिवर्तन	जोखिमले भविश्यमा पार्न सक्ने असर	स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच	संस्थागत क्षमता	जनसंख्याको विश्लेषण	स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधि	जम्मा अंकभार	
१	४	३	२	३	२	१	३	३	३	२	३	२	२	२	३५	म.
२	२	३	३	३	२	१	२	३	३	२	३	२	२	२	३३	म.
३	६	३	२	३	१	१	२	३	३	२	३	२	२	२	३५	म.
४	२	३	२	३	१	१	३	३	३	२	३	२	२	२	३२	म.
५	२	३	३	३	२	१	२	३	३	२	२	२	२	२	३२	म.
६	२	३	२	३	१	१	२	३	३	२	२	२	२	२	३०	म.
७	६	३	३	३	३	१	३	३	३	३	२	२	२	२	३९	उ.
८	६	३	३	३	३	१	३	३	३	३	२	२	२	२	३९	उ.

*मानविय क्षतिको हकमा निम्न जोखिम =२, मध्यम जोखिम = ४ र उच्च जोखिम = ६ अंकभार कायम गरिएको छ । भने अन्यको हकमामा निम्न जोखिम =१, मध्यम जोखिम = २ र उच्च जोखिम = ३ अंकभार कायम गरिएको छ। यसको बिस्तृत विवरण अनुसुची १ मा उल्लेख गरिएको छ ।

**त्यस्तै गरि वडाहरुको हकमा सङ्कटासन्नताको स्तरीकरण निम्न अनुसार गरिएको छ ।

क्र.सं	अङ्कभार	स्तर
१	३८ भन्दा माथी अङ्कभार	उच्च सङ्कटासन्न (उ.)
२	२४ देखि ३८ अङ्कभार सम्म	मध्यम सङ्कटासन्न (म.)
३	२३ भन्दा कम अङ्कभार	न्यून सङ्कटासन्न (न्यू.)

माथिको स्तरीकरणको नतिजा अनुसार विगत ३० वर्षको विपदको ऐतिहासिक घटनाक्रम, तिनिहरुले पुरयाएको क्षति, सम्भावित क्षति भोगाई तथा सिकाईहरुलाई मध्येनजर गर्दै गरिएको विष्लेशणमा सवै भन्दा वढि अंक ३९ नं. प्राप्त गर्ने वार्ड नं. ७ र ८ परेको छ भने वार्ड नं. १ र ३ ले३५ अंक प्राप्त गरेको छ । त्यसैगरी वार्ड नं. २ ले३३ अंक, वार्ड नं. ४ र ५ ले ३२ अंक र ६ नं. वार्डले ३० अंक प्राप्त गरेको छ । २ वटा वडाहरु ७ र ८ नं. यस पालिकाको उच्च संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ भने वाँकी ६ वटा वडाहरु मध्यम संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ ।

२.४ गाँउपालिकाको क्षमता विश्लेषण

गाँउपालिकामा रहेको बिद्यमान सङ्कटासन्नता र जोखिमको सामना गर्नपालिकाले ब्यवस्थापन गर्न सक्ने गाँउपालिका भित्र तथा बाहिरकेहि क्षमताहरु पनि रहेका छन ।

पालिका भरी ग्रावेल तथा कच्चिसड्क सञ्जाल ६६ कि.मि. रहेको छभने, २७ कि.मि.कालो पत्रे तथा पक्कि सडक रहेका छन । त्यस्तैगरि गाँउपालिका भरि जम्मा ६० वटा भन्दा वढि पक्की पुलहरु, २०० वटा भन्दा वढि कल्भर्टहरुर १३ वटा वाँधहरु रहेका छन । सिंचाईका लागि केही भागमा नहर तथा भुमिगत सिचाई, पोखरी, नदि र खोलाहरु रहेका छन् । गाँउपालिका भित्र सरकारी तथा निजि (मदरसा समेत) गरि जम्मा ४५ वटा बिद्यालय रकेहिसामुदायिक अध्ययन केन्द्र तथा वाल विकास केन्द्रमा करिव १०,००० जना विद्यार्थीहरु र २०८ जनाशिक्षकहरुरहेकाछन ।

यस गाँउपालिकामापालिकामा स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति गठन भई विपद् व्यवस्थापन कोष र कार्यदलहरु संचालनमा छन्भने सबै वडाहरुमा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भएका छन् । र ८ वटा पोखरी सरक्षण तथा व्यवस्थापन समिति पनि कृयाशिल रहेका छन । त्यस्तैगरि ६ वटा विद्यालय तथा मदरसामा विपद व्यवस्थापन समितिहरु रहेका छन । साथै यस पालिका भरि ९६ भन्दा बढि आत्मनिर्भर समुहहरु, ४१ वटा सहकारी र ५ वटा बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु रहेका छन् भनेअन्य बचत तथा ऋण समुह, कृषक समुह, संञ्जाल, युवातथा बालक्लवहरु पनि रहेका छन् । समाजमा अपांगता भएका ब्यक्तिहरु मिलि पालिका स्तरिय अपांगता सञ्जाल पनि गठन गरेको पाईयो ।

यसपालिकामा एक वटा एम्वुलेन्स संचालनमा छ भने दमकलको लागि कपिलवस्तु नगरपालिकालाई गुहार्नुपर्ने अवस्था छ ।पलिकाको वडा नं. ८ सिहोखोरमा एक वटा रवरवोट र पालिका भरीमा ३ वटा सामुदायिक भवन रहेका छन । यो पालिका धार्मिक हिसावले धनि रहेको छ । जहाँ कम्तिमा ९१ वटा मठ मन्दिरर ३४ वटा मस्जिदहरु रहेका छन ।

यो पालिका भरि३३ कर्मचारीहरु, ८ जना कृषि प्राविधिकहरु, ४ जना पशु सेवा प्राविधिकहरु, ६०० सिकर्मी तथा ७२० जना डकर्मी रहेको तथ्यांक छ । साथै गांउपालिकाको वडा तथा पलिका तहमा १८ जना जन निर्वाचित महिलाहरु रहेका छन् । खानेपानीको लागि घर घरमा नल्का, ह्याण्ड पम्प, धारा आदिको प्रयोग भईरहेको पाईयो । महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरु पनि प्रत्येक वस्तीहरुमा गरि १०६ जना रहेका छन् भने ८ वटा स्वास्थ्य चौकी संग जम्मा ५३ जना कर्मचारीहरु रहेका छ । यस पालिकामा दुई ओटा प्रशुतिगृह हरु पनिरहेका छन ।

पालिका भरी १०० जना भन्दा बढी ब्यक्तिहरु पौडन् सक्ने सिप भएका छन् । तर खोज तथा उद्धार तालिम लिएका पौडिबाजहरु छैनन् ।गाँउपालिकाको वार्ड नं. ८ सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रहरी तथा आधारभुत खोज तथा उद्धारको सामग्रीहरु तथा प्राथामिक उपचारको सामग्रीहरु भण्डारण गरि राखिएको छ । जसलाई विपदको वेला प्रयोग गर्न सकिन्छ।

यस पालिकामा संचारको पर्याप्त विकास र सवारी साधनको पनि सुविधा रहेको छ । प्राय सबै घरहरुमा मोबाईल फोन रहेको छ, सवारी साधनको रुपमा घर घरमा साईकल वा मोटर साईकल छन् । कृषि कर्मको लागि ट्याक्टरहरु छन् । यशोधरा गाँउपालिकामा अनेकौ सेवा प्रदायक संस्थाहरुले शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, खानेपानी, सुरक्षा, सञ्चार सहकारी जस्ता विभिन्न क्षेत्रमा समुदायलाई सेवा दिइरहेको छन । त्यसै गरि केही गैर सरकारी संस्थाहरुले जिविकोपार्जन,विपद् व्यवस्थापन, लैंगिकता, अपांगता, खानेपानी स्वच्छता, चेलिबेटी बेचबिखन, मातृशिशु सुरक्षाजस्ता बिषयमा कार्यक्रम संचालन गरिहेका छन् ।

गाँउपालिकामा स्तरीकरणमा आएको प्रकोपको अनुशार त्यसको संकटासन्नता, क्षमता र दुरीहरु निम्न वमोजिम रहेका छन ।

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बिचको दुरी

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बिचको दुरी
१.	गाँउपालिका भरी अधिकांसमा पहिलो स्तरिकरणमा आएको	सुख्खा खडेरी	• सिंचाईको लागि लगानी गर्न आर्थिक अवस्था कमजोर • जलावायु मैत्री खेती प्रणालीका व्यापकता नलिएको • उपलव्ध पानीको सहि तथा उचित उपयोग नहुनु • भूमिगत पानीको सतह नजिक तथा पर्याप्त नहुनु • माछा मार्नको लागि पोखरी, खोला तथा घोलाको पानी सुकाउने प्रचलन	• नदी, खोला, नाला, ताल पोखरी, नहर, भुमिगत पानी अपर्याप्त मात्रामा भएपनि उपलव्ध भएको • जलवायु मैत्री खेती प्रणालिको शुरुवात • सुख्खा सहनसक्ने जानतको वाली नाली लगाउन सुरुवात भएको	• नदी तथा ताल र पोखरीको पानी प्रयोगमा ल्याउने शुरुवात भएपनि व्यवस्थापनमा ध्यान कम भएको • सिंचाईका कार्यहरु सामुहिक स्तरमा भन्दा व्यक्तिगत स्तरमा हुने गरेको • भूमिगत पानी वाट सिंचाई संचालन गर्दा खानेपानीको नल्का सुक्ने गरेको • जलबायु अनुकुलन खेती प्रणालीका बारेमा ज्ञान तथा सिपको व्यापकता नभएको
२	गाँउपालिका भरी दोस्रो स्तरिकरणमा आएको	आगलागी	• गुचमुच्च परेका अव्यवस्थित र फुसले छाएको घरहरु हुनु • दमकल छिर्न नसक्ने सांघुरो बाटो र गुचमुच्च परेको वस्तिहरु भएको • गोठमा धुवां लगाउंने, आगो बाल्ने र पराल जलाउने चलन • पराल, छ्वाली तथा भुसहरु अव्यवस्थित रुपमा राख्ने गरेको • बिजुलीको नाङ्गो तारहरु भएको • लापरवाही वानी व्यवहार • आर्थिक अवस्था कमजोर हुदै गएको	• केही फुसको घर तथा भान्साको छाना लिपपोत गरेको • आगलागी सम्बन्धि सन्देशमूलक स”चना प्रसारण हुने गरेको • आगो निभाउने पानिको लगि बस्ती नजिकै पोखरी तथा इनार भएको • वस्ति नजिकै केहि ठांउहरुमा बोरिङ तथा पम्पसेटहरु उपलव्ध भएको • केहि विद्यालय तथा वडा कार्यालयहरुमा फाएर ईक्टिङगिउसर उपलव्ध भएको	• टोलहरु फुसको छानो मुक्त हुन नसकेको • पोखरी तथा इनारहरु संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा पर्याप्त मात्रामा ध्यान नपुगेको • आगलागि हुने सम्भालित सुख्खा मौसमहरुमा पोखरी सुक्ने गरेको • गरिबी, अज्ञानता र अशिक्षा • गाँउपालिकामा दमकलको व्यवस्था नभएको • बिजुलीको तार व्यवस्तापनमा प्राविधिकको कमी भएको

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बिचको दुरी
३	गाँउपालिका भरि तेस्रो स्तरीकरणमा आएको	बाढी, कटान, डुवान, पटान	• डुवान प्रभावित क्षेत्रहरुमा कमजोर घरहरु बनाउनु • तटिय तथा डुवान प्रभावित क्षेत्रहरुमा डुवान सहन नसक्ने जातका वालीहरु लगाउनु • नदिमा पुलको पर्याप्त व्यवस्था तथा मर्मत नहुनु • डुङ्गा चढेर नदी तर्नु पर्ने वाध्यता हुनु • बाणगंगा खोलाको वारी र पारी वस्ति तथा खेत भएको कारण खेतीको मौसममा दैनिक रुपमा खोला वारपार गर्नु पर्ने • समुदायको कमजोर आर्थिक अवस्था	• पालिका स्तरमा विपद् व्यबस्थापन सम्बन्धि समिति तथा कोषको व्यवस्था • टोलमा पौडी खेल्न सक्ने व्यक्तिहरु रहेको • वाढी पानी निकासको लागि केहि स्थलमा पुल, कल्भेंट र ह्यूमपाईप भएको • सुरक्षित बाटोहरु भएको • थोरै भएपनि खोज तथा उद्धार सामग्री र एक वटा रवर डुंगा भएको • सुरक्षाकर्मी, खोज तथा उद्धारक र एम्वुलेन्स रहेको व्यवस्था भएको • स्थानीय श्रम तथा जनशक्ति • विपद्मा काम गर्ने विभिन्न संघसस्थाहरु कार्यरत रहेको • वगर खेतीको सुरुवात भएको • सिमित स्थानमा भएपनि तटवन्धको व्यवस्था भएको • केहि समुदायमा विपद् जोखिमको लेखाजोखा भई कार्ययोजना निर्माण भएको • नदीको छेउ छाउमा बांस तथा अन्य रुखहरुको बृक्षारोपण भएको	• माटो अनुसारको खेती गर्न जोड नदिइनु • तटबन्धन निमार्णका लागि विभिन्न संघ संस्थाहरुसँगको पहुँच र समन्वयको अभाव • विपद सम्बन्धि गठित कार्यदल तथा समितिहरु सक्रिय नभएको • पर्याप्त मात्रामा वृक्षारोपण हुन नसकेका • विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि ज्ञान तथा भण्डारण भएको समाग्रीहरु र डुङ्गालाई व्यवहारिक रुपमा प्रयोगमा नल्याउनु • सुरक्षित भवनको अभाव • सुरक्षित आश्रय स्थल नहुनु • पुल बनाउन आर्थिक स्रोतको अभाव • तालिम प्राप्त पौडीवाज नभएको • पुर्व सूचना प्रणालीनभएको • समुदायमा आयआर्जनका कार्यक्रम पर्याप्त नहुनु

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बिचको दुरी
४	सबै वडाहरुमा स्तरीकरणमा आएको	शितलहर	• आर्थिक अवस्था कमजोर भएको कारण न्यानो कपडा, दाउराको जोहो गर्न नसक्नु • शितलहर पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्वन्धि ज्ञानको अभाव हुनु • बाख्रा तथा पशुको लागि सुरक्षित आवासको व्यवस्था नभएको	• विगतको तुलनामा यशोधरा गाँउपालिका विपद् व्यवस्थापनमा संस्थागत हुदै जाने क्रममा रहेको • पालिका स्तरमा विपद व्यवस्थापन कोष रहेको • शीत प्रतिरोधि वालीहरु लगाउन सुरु भएको तथा प्राविधिक ज्ञानमा बृद्धि हुदै गएको	• विपद सम्बन्धि गठित कार्यदल तथा समितिहरु सक्रिय नभएको • प्रयाप्त रुपमा जनचेतना नभएको • पशु रोग प्रतिरोधको लागिपर्याप्त भ्याक्सिनको व्यवस्था नभएको • समुदायमा आयआर्जनका कार्यक्रम पर्याप्त नहुनु • माटो अनुसारको खेती गर्न जोड नदिइनु • नवजात शिशुहरु तथा बृद्ध हरुको स्याहारको लगि स्रोत तथा ज्ञानको कमी
५	सबै बस्ती हरुमास्तरीकरणमा आएको	हुरीबतास	• फुसको छाना तथा कमजोर संरचना भएका घर तथा गोठहरु हुनु • घर नजिकै सुकेकोवा कमजोर रुखहरु हुनु • विजुलीका पोलहरु घर नजिक हुनु	• केहि घरहरु पक्कि भएको • घरका छानाहरु वलियो तरिकाले बनाउन सचेत वन्दै गएको	• टोलहरु फुसको छानो मुक्त हुन नसकेको • वाली वरिपरि हावा प्रतिरोधि रुख विरुवाहरु लगाउने प्रविधिको अभाव • विजुलीका लाईनहरु पर्याप्त मात्रामा व्यवस्थित तरीकाले जडान नभएको
६	सबै बस्ती हरुमा स्तरीकरणमा आएको	जनावर आंतक	• झाडी तथा खोला नजिकै खेतवारी हुनु • खुल्ला सिमाना भएको कारणले गाई गोरु सजिलै संग सिमा वारी आउन सक्नु	• खेतीवारीमा घेरवार गर्न सुरुवात भएको • व्यवसायिक रुपमा खेतीको सुरुवात भएको कारण खुला चरिचरण बन्द गर्नु पर्छ भन्ने चेतनाको विकास हुंदै गएको	• जंगली तथा घरपालुवा जनावरको व्यवस्थापनमा प्रयाप्त नीति तथा कार्यक्रम नहुनु • जैविक छेकवारको ज्ञान तथा प्रबिधिको कमी

क्र.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बिचको दुरी
७	सबै वस्तीहरुमा पनि स्तरिकरणमा आएको	महामारी	• घर गाँउवाट नजिकै फोहोर मैला फाल्ने चलन • खुल्ला दिसा गर्ने चलन • आर्थिक अवस्था कमजोर • गोवर र सोत्तरको उचित व्यवस्थापन नभएको • पानी तथा ढल निकासको उचित व्यवस्थापन नभएको • मरेको जनावरको उचित व्यवस्थापन नहुनु	• प्रत्येक वार्डमा स्वास्थ्य चौकीको व्यवस्था भएको • प्रत्येक समुदायमा महिला स्वास्थ्य स्वयंम् सेविका भएको • विभिन्न संघसंस्थाले स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धि काम गर्ने गरेको • नवजात शिशुहरुमा खोपको कार्यक्रम	• जनचेतनाको कमी • समय मै स्वास्थ्य संस्थामा नजानु • उँचो नल्काको अभाव • पानी शुद्ध गर्ने प्रक्रियाको बारेमा पर्याप्त जानकारी नहुनु • सबै घरधुरीमा चर्पी नहुनु तथा चर्पी भएको घरधुरीमा पनि सबैले चर्पी प्रयोग नगर्नु
८	सबै वस्तीहरुमा स्तरिकरणमा आएको	असिना	• नगदे वालीहरु खुला रुपमा हुने गरेको • फुसले छाएको कमजोर भौतिक संरचना भएको	• नयाँ वनेको संरचनाहरु वलियो वन्न थालेको • टनेल खेतीहरु शुरु भएको	• बाली तथा सम्पत्ति बिमाका बारेमा कम चासो तथा जानकारीको कमी • नगदे वालीमा प्लास्टिक टनेल तथा घरको प्रबिधिले व्यापकता पाउन नसकेको
९	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	सर्पदंश	• सरसफाईको कमी • नजिकै सर्पदंश उपचार केन्द्र नर्भको र झार फुकमा विश्वास विश्वास गर्ने चलन • खुल्ला शौच गर्ने बानी • झुलको नलगाई सुत्ने बानी	• ३० किमिको दुरीमा सर्प दंश उपचार केन्द्र रहेको • घर तथा गोठहरु सरसफाईमा ध्यान दिन थालेको	• ढल निकासको राम्रो प्रबन्ध नभएको । • पानि जम्ने खाडलहरु जतातत‌ै हुनु । • सरसफाईमा जनचेतनाको कमी । • परम्परागत उपचारमा भर पर्ने ।
१०	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	रोगकीरा	• जलवायु परिवर्तन • नयां नयां जातको रोग तथा कीराको आक्रमण बढ्नु • पुरानो तथा गुणस्तर राम्रो नभएका बिउ प्रयोग हुनु • धेरै वर्ष सम्म एकैठाँउमा एकै खालको वाली लगाउने चलन • गाई वस्तुको लागि सुरक्षित खोर नभएको • खेतीपातीको उत्पादनमा प्राबिधिक रुपमा कमी	• घर तथा गोठहरु सरसफाईमा ध्यान दिन थालेका • स्थानिय स्तरमा एग्रोभेटहरु उपलब्ध भएको • गांउपालिका तथा वडा र विभिन्न संघ संस्थाहरुमा प्राबिधिकहरु उपलब्भ भएको • आ.ई.पि.एम. खेती प्रणालीको सुरुवात भएको	• खेतीबालीको लागि प्राबिधिक सल्लाह कम पुगेको तथा सल्लाह लिने परिपाटी पनि निकै कम भएको । • एग्रोभेटहरु तथा किसानहरुमा रोग प्रतिरोधि वालिका जातहरु तथा रोग कीरा नियन्त्रण सम्वन्धि प्राविधिक ज्ञानमको कमी • गाँउपालिका तथा अन्य सेवा प्रदायकहरु संग उपलब्ध प्रबिधि तथा सेवाको विरुतार हुन नसकेको

क.स	वडा र वस्तीहरु	प्रकोप	संकटासन्नता	क्षमता	संकटासन्नता र क्षमता बिचको दुरी
११	केही वडाहरुमा स्तरिकरणमा आएको	सडक दुर्घटना	• भित्रि सडकहरु सांघुरो हुनु • वालवालिकाहरु सडकमा खेल्ने गर्नु • गाई गोरुहरुको व्यवस्थापनको अभावमा सडकमा झुन्ड भई वस्ने तथा डुल्ने गर्नु	• सडकहरुको विस्तार हुन सुरु भएको • ट्राफिक चेकजांच हुने गरेको	• सिमा क्षेत्रमा ट्राफिक चेकजांच नियमित हुन नसकेको • मानिसहरुमा ट्राफिक नियमको वारेमा जानकारीको कमी तथा लापरवाही गर्ने गरेको
१२	केही वडाहरुमा स्तरिकरण मा आएको	चट्याङ	• विद्युतका पोलहरु घर नजिक हुनु • बिजुलीको नाङ्गो तारहरु भएको	• भौतिक संरचनाहरु निर्माण गर्दा अर्थिङ गर्न सुरुवात भएको	• बिजुलीको तार व्यवस्तापनमा प्राविधिकको कमि भएको
१३	(प्राथमिकरणमा नपरेको तर नेपालको भौगोलिक अवस्था तथा वैज्ञानिक तथ्यको आधारमा प्रमुख मा परेको	भूकम्प	• कमजोर भौतिक संरचना • भौगोलिक अवस्थिति	• खुल्ला मैदानहरु प्रशस्त हुनु । • ठुला ठुला भौतिक संरचनाहरु नहुनु	• सुरक्षित स्थान पहिचान नगरिएको • भवन निर्माण आचार संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन नभएको • भूकम्प सम्बन्धि जनचेतनाको कमी भएको

विगतको अनुभवको आधारमा यो गाउँपालिकाले विपद्को सामना गर्नका लागि सम्भाव्य समुदाय तथा पुरै गाँउपालिकामा सर्तकता अपनाएको देखिन्छ । सोही अनुरुप गाँउपालिकाले विपद जोखिम व्यवस्थापन गर्नका लागि समिति तथा विपद व्यवस्थापन कोष समेतको व्यवस्था गरिसकेको छ । यद्यपि पालिकामारहेकोश्रोत साधनहरु र क्षमता विपद् जोखिम व्यवस्थापनको लागि पर्याप्त रहेको देखिदैन । साथै उपलब्ध श्रोत साधनहरुको उच्चतम प्रयोग गर्न सक्ने क्षमताको अभाव पनि देखिएको छ ।सारांशमा हेर्दा विपद जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारीमा यस पालिकाले विशेष ध्यान दिनु आवश्यक छ । नेपाल सरकारको विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले निर्देशन गरे वमोजिम स्थानीय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, नीति, विपद व्यवस्थापन कोष संचालन निर्देशिका, विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना वनाई कार्यान्वयन आईरहेका छन् ।

खण्ड ३: स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील गतिबिधिहरु

समुदायको संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषणवाट आएका सूचनाहरुको आधारमा भावी दिनमा हुनसक्ने विपद्को सही विश्लेषण गरी त्यसको क्षति न्यूनिकरणको प्रयास स्वरुप विस्तृत कार्य योजना निर्माण गरिएको छ । यो कार्य योजनाले विपद् व्यवस्थापन कार्यमा यस पालिकातथा अन्य संघ संस्थाहरुको स्रोतसाधनको उच्चतम प्रयोग हुने अपेक्षा राखिएको छ । मुलभुत रूपमा मानव संसाधन तथा संस्थागत बिकास, भौतिक पुर्वाधार, प्राकृतिक श्रोत संरक्षण, जिबिकोपार्जन सुधार, नीतिगत क्षेत्रमा गर्नुपर्ने कार्यहरु, विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा अनुकुलन गर्ने जस्ता प्रमुख क्रियाकलापलाई विकासका योजनासंग मुलप्रवाहीकरण गरिनेछ भन्ने आधारमा स्थानीय समस्या समाधान गर्ने क्रियाकलापलाई प्राथमिकतामा राखि व्यवस्थापनको योजना निर्धारण गरिएकोछ ।

३.१ विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पिकरण र अनुकूलनका योजनाहरु

विपद्को संङ्कटासन्नता, क्षमता र जोखिम बिश्लेषणबाट प्राप्त परिणाम बमोजिम अत्याधिक जोखिम रहेका क्षेत्रमा जोखिम न्यूनिकरणका लागि गर्नुपर्ने क्रियाकलापलाई निम्न अनुसार बिभाजन गरि निर्धारण गरिएको छ ।

३.१.१ नीतिगत व्यवस्था तथा निर्णय

गाँउपालिका तथा वडाले विपद् जोखिम व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न जिम्मेवारी सहित पालिका स्तरीय गाँउ विपद् व्यवस्थापन समिति तथा वडाहरुमा वडा विपद व्यवस्थापन समितिहरु गठन गरिसकेको छ । साथै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको कामलाई प्रभावकारी वनाउनको लागि विन्नि पांच कार्यदलहरु, खोज तथा उद्धार कार्यदल, स्वास्थ्य, प्राथमिक उपचार तथा सरसफाई कार्यदल, राहत व्यवस्थापन तथा पुनः स्थापना कार्यदल, पूर्वसूचना कार्यदल, लैङ्गीक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण कार्यदल गठन भएको छ । आवश्यक परेमा कार्यदलहरु वनाउने तथा थपघट गर्न सकिने छ (अनुसुची २) । त्यसैगरी प्रचलित कानुनबमोजिम आवश्यक नीतिगत निर्णय समेत गरी पालिका स्तरमा स्थानीय विपद् व्यवस्थान कोष खडा भएको छ । साथै आवश्यकता अनुसार अन्य नीतिगत निर्णय तथा कार्यहरू निर्धारण गरी कार्यान्वियनमा ल्याईने छ

३.१.२ जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि

गाँउपालिकाको विभिन्न वडाहरुमा गरिएको संकटासन्नता तथा क्षमता बिश्लेषणले समुदाय स्तरमा विपद जोखिम न्यूनीकरण, ब्वस्थापन तथा जलवायु उत्थानशिलतामा खासै जनचेतना नभएको पाईयो । त्यसैले गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा विपद्प्रतिको ज्ञानमा थप जोड दिनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । जोखिम व्यवस्थापनमा समुदायको सजगता अभिवृद्धि गर्न निम्न अनुसारको जनचेतना र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यलाई कार्यान्वयन गर्ने गरि योजनामा समाबेश गरिएको छ ।

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोग निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
१	विपद् तथा जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धि क्षमता र जनचेतनाको कमी	विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यको कामलाई प्रभावकारी वनाउनको लागि विभिन्न पांच कार्यदलहरु, खोज तथा उद्धार कार्यदल, स्वास्थ्य, प्राथमिक उपचार तथा सरसफाई कार्यदल, राहत व्यवस्थापन तथा पुनः स्थापना कार्यदल, पुर्वसूचना कार्यदल, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण कार्यदलहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउ कार्य पालिका, डिएसडिसि,अन्य संघ संस्थाहरु र जिविव्यस	१,०००,०००	५००,०००	५००,०००	२०७९ भित्र
		विद्यालय तथा मदरसा विपद व्यवस्थापन समितिको क्षमता बृद्धि गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउकार्यपालिका, डिएसडिसि,अन्य संघ संस्थाहरु	१,५००,०००	१००,०००	५००,०००	२०८० भित्र
		स्थानीय एफ.एम रेडियो, पत्रिका तथा टेलिभिजनबाट विपद्को सम्भावित समयभन्दा अघि देखि जनचेतनाका लागि सन्देशहरु प्रसारण तथा प्रकाशन गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउकार्यपालिका, वडा कार्यालय, डिएसडिसि, स्थानीय रेडियो टिभि, पत्रिका संचालक तथा पत्रकारहरु	५००,०००	३००,०००	२००,०००	प्रत्येक वर्ष
		विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्वन्धि जनचेतनामूलक माईकिङ , सडक नाटक, भित्तेलेखन जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउकार्यपालिका, वडा कार्यालय, डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	३२०,०००	२४०,०००	८०,०००	प्रत्येक वर्ष

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोग निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
		सूरक्षाकर्मि ता स्वास्थ्यकर्मिलाई तालिम दिने	गाउँपालिका					
		विद्यालयका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुलाई विपद् सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने	विद्यालय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, गाँउकार्यपालिका, वडा कार्यालय, डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	१,०००,०००	७००,०००	३००,०००	प्रत्येक वर्ष
२	समुदायका मानिसहरुलाई प”र्व सूचना प्रणाली सम्बन्धि ज्ञान नभएको	टोल बस्तीका समुदायमा प”र्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने	प”र्व सूचना कार्यदल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति,गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, रेडक्रस, संघ संस्थाहरु	१६०,०००	८००,०००	८००,०००	२०७९ भित्र
		समुदायमा सूचना प्रणाली सम्बन्धी जानकारी दिने						

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोग निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
३	समुदाय स्तरमा विपद व्यबस्थापन, खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम प्राप्त व्यक्तिहरु र सामग्रीको पर्याप्त व्यवस्था नभएको	खोज तथा उद्धार सम्बन्धि प्रशिक्षण तथा सामाग्री सहयोग	खोज तथा उद्धार कार्यदल	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु, जिल्ला तथा प्रदेश विव्यस रेडक्रस, संघ संस्थाहरु	२४०,०००	१६०,०००	८०,०००	२०७९ भित्र
		प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम दिने						
४	व्यक्तिगत तथा समुदायिक स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धि चेतनाको कमी	व्यक्तिगत र समुदाय स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धि समुदाय स्तरिय जनचेतनाका क्रियाकलापहरु गर्ने	वडा विपद व्यवस्थापन समिति तथा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,स्थानीय एफ.एम. रेडियो, विभिन्न समुह तथा क्लवहरु र संघ संस्थाहरु	२,८८०,०००	१,९००,०००	९८०,०००	प्रत्येक वर्ष
५	पानीशुद्धिकरण गर्ने ज्ञान तथा ब्यबहार नभएको	पानी शुद्धिकरण गर्ने उपायहरुको बारेमा तालिम दिने	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालय	गाँउपालिका खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, वडा कार्यालयहरु, स्वास्थ्य चौकीहरु, महिला स्वास्थ्य	५००,०००	४००,०००	१००,०००	२०८० भित्र

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोग निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
				स्वयंसेविका				
६	जलवायु परिवर्तन र अनुकुलन सम्बन्धि ज्ञानको कमी	स्थानियहरुलाई जलवायु परिवर्तन र अनुकुलन सम्वन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	बातावरण समिति	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,स्थानीय एफ.एम. रेडियो विभिन्न समुह तथा क्लवहरु र संघ संस्थाहरु	५००,०००	४००,०००	१००,०००	प्रत्येक वर्ष
		किसानहरुलाई उन्नत तथा जलवायु अनुकुल खेती प्रणाली तथा जलवायु अनुकुलनीय खेती प्रणालीको बारेमा तालीम दिने	गाँउपालिका, वडा, कृषि विकास शाखा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,स्थानीय एफ.एम. रेडियो, विभिन्न संघ संस्थाहरु	१,०००,०००	६००,०००	४००,०००	प्रत्येक वर्ष
जम्मा रकम					९,६००,०००	६,१००,०००	४,०४०,०००	

३.१.३ जोखिम न्यूनीकरण :

वडाभित्र रहेका विपद् जन्य सङ्कटासन्नता तथा जोखिम कम गर्न गर्नु पर्ने कार्यहरुलाई जोखिम न्यूनिकरणको योजना अर्न्तगत यसरी प्रस्तुत गरिएको छ।

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
१	भूकम्पको कारण धनजन तथा भौतिक क्षति हुने	स्थानिय संरचना निर्माण सहिंता वनाई कडाईका साथ लागु गर्ने ।	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु		०	०	०	प्रत्येक वष
		सार्वजनिक संरचनाहरुको प्रमाणीकरण तथा प्रवलीकरण गर्ने, अपांगमैत्री संरचना निर्माण गर्ने	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु	प्रदेश तथा संघिय सरकार	५६,०००,०००	३०,०००,०००	२६,०००,०००	प्रत्येक वष
		डकर्मिको लागि भूकम्प प्रतिरोधि संरचना निर्माण सम्वन्धि तालिम संचालन गर्ने	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु	विभिन्न संघ सस्थाहरु	४,०००,०००	३००,०००	१००,०००	प्रत्येक वष
२	खडेरीको कारण बालीनाली नास हुने तथा महामारी र आगलागीको सम्भावना	सुख्खा सहने खालका बाली तथा जातको प्रबर्धन गर्ने	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ संस्थाहरु	६,०००,०००	४००,०००	५,६००,०००	प्रत्येक वर्ष
		सिंचाईको बैकल्पिक उयाएहरुको खोजी गरि सिंचाईको प्रबन्ध मिलाउने,	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ सस्थाहरु	१०,०००,०००	८,०००,०००	२,०००,०००	प्रत्येक वर्ष
		कुलो तथा नहर मर्मत,	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ संस्थाहरु	१५,०००,०००	१०,०००,०००	५००,०००	प्रत्येक वर्ष
		पोखरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ सस्थाहरु, डिएसडिसि	१०,०००,०००	६,०००,०००	४,०००,०००	प्रत्येक वर्ष

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
		वोरिङ तथा स्यालो ट्युवेल जडान गर्ने	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ सस्थाहरु, जिल्ला भूमिगत सिंचाई कार्यालय	२५,०००,०००	१५,०००,०००	१०,०००,०००	प्रत्येक वर्ष
		लिफ्ट सिचाई सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ सस्थाहरु, जिल्ला भूमिगत सिंचाई कार्यालय	२५,०००,०००	१५,०००,०००	१०,०००,०००	प्रत्येक वर्ष
३	आगलागीको कारण धनजनको क्षति	अनुदानमा आधारित फुसको छानो मुक्त अभियान संचालन गने	गाँउपालिका, वडा कार्यालयहरु	विभिन्न संघ सस्थाहरु	४०,०००,०००	२०,०००,०००	२०,०००,०००	२०८० भित्र
		दमकलको व्यवस्था गरि दमकलको लागि वाटो चौडा तथा मर्मत गने	गाँउपालिका, वडा कार्यालयहरु	विभिन्न संघ सस्थाहरु	३०,०००,०००	२५,०००,०००	५,०००,०००	२०८० भित्र
		जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु जस्तै सडक नाटक, माईकिङ गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,विभिन्न संघ सस्थाहरु,डिएसडिस	८००,०००	५००,०००	३००,०००	प्रत्येक वर्ष

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
४	वाढी, कटान र डुवानको कारण वासस्थानको क्षति, खेत वाली नस्टहुने ता पशुपंक्षीको क्षति हुने,	तटवन्ध, तारजाली, वृक्षारोपण, वाँधको उचाई वढाउने तथा पानीको उचित निकासको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,विभिन्न संघ सस्थाहरु,डिएसडिस	५०,०००,०००	३०,०००,०००	२०,०००,०००	२०८०भित्र
		डुवान सहने वाली प्रवर्धन कार्यक्रम गर्ने	गाँउपालिका कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ सँस्थाहरु	८,०००,०००	५,०००,०००	३,०००,०००	प्रत्येक वर्ष
		सुरक्षित तथा उचो घर निर्माणको लागि जनचेतना जगाउने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,विभिन्न संघ सस्थाहरु,डिएसडिस.	८००,०००	४००,०००	४००,०००	प्रत्येक वर्ष
५	महामारी (झाडापखाला, हैजा, आदि) को कारण जनधनको क्षतिहुनु	शौचालय निर्माणमा तथा प्रयोग गर्न उत्प्रेरित गर्नेलगायतका कार्यक्रम संचालन गर्ने	गाँउपालिका, स्वास्थ्य चौकी, सरसफाई शाखा	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,विभिन्न संघ सस्थाहरु,डिएसडिस	२,४००,०००	१,५००,०००	९००,०००	प्रत्येक वर्ष
		फोहोर मैला व्यवस्थापनको लागि मुख्य स्थानहरुमा डस्ट विनको व्यपस्था गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,विभिन्न संघ सस्थाहरु,डिएसडि	८००,०००	४००,०००	४००,०००	प्रत्येक वर्ष

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
				स				
		विद्यालयमा व्यक्तिगत सरसफाई, शौचालय निर्माण तथा खानेपानीको लागि सहयोग गर्ने	गाँउपालिका शिक्षा शाखा	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु,विभिन्न संघ सस्थाहरु	१०,०००,०००	६,०००,०००	४,०००,०००	प्रत्येक वर्ष
		व्यक्तिगत तथा सामुहिक स्वास्थ्यको वारेमा जनचेतना जगाउने	गाँउपालिका स्वास्थ्य शाखा	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु, स्वास्थ्य चौकी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु, विभिन्न संघ सस्थाहरु	८००,०००	४००,०००	४००,०००	प्रत्येक वर्ष
		टोल सरसफाई कार्यक्रम संचलान गर्ने	गाँउपालिक स्वास्थ्य शाखा	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु, स्वास्थ्य चौकी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु, विभिन्न संघ सस्थाहरु	३,६००,०००	२,०००,०००	१,६००,०००	प्रत्येक वर्ष
		चर्पि निर्माण अनुदान कार्यक्रम संचालन गर्ने						

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
६	जलबायु परिवर्तनको असर	नदि तटिय बाँफो जमिन तथा बाटो किनार क्षेत्रमा वृक्षारोपण, सिमसार क्षेत्र तथा पोखरी संरक्षण	गाँउपालिका	डिभिजन वन कार्यालग र विभिन्न संघ संस्थाहरु	१,०००,०००	५००,०००	५००,०००	२०७९ भित्र
		जलवायु अनुकुलन सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम						
७	रोग तथा कीराको आक्रमण बाट बालीनाली र तथा पशुहरुको क्षति	रोग अबरोधक जातका वालीको प्रर्वधन गर्ने	गाँउपालिका, कृषि बिकास शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ संस्थाहरु	१००,०००	५००,०००	५००,०००	प्रत्येक वर्ष
		बाली चक्र मिलाएर खेती गर्न जनचेतना जगाउर्ने			५००,०००	३००,०००	२००,०००	२०८० भित्र
		सुधारीएको खोर तथा गोठको प्रवर्धन गर्ने	गाँउपालिका, पशु बिकास शाखा	जिल्ला पशु विज्ञ केन्द्र तथा भेटेरनरी अस्पताल, विभिन्न संघ संस्थाहरु	४,०००,०००	२५०,०००	३,७५०,०००	प्रत्येक वर्ष
		जैविक विषादीको प्रयोगमा प्रर्बद्धन						
		प्राङगारिक मलको प्रयोग बढाउँने						
८	हावाहुरीको कारण कच्ची संरचनाहरु, विजुलीको पोलहरु, वगैचाहरु तथा अग्ला रुखहरुवाट	कच्ची संरचना, विद्युतीय पोलहरु तथा प्राकृतिक स्रोतहरुको उचित व्यवस्थापन र जनचेतना	गाँउपालिका, वडा कार्यालय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१५०,०००	१००,०००	५०,०००	२०८० भित्र

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
	मानविय, पशुचौपाय तथा भौतिक क्षति	जगाउने						
९	असिनापानीको कारण अन्न, फलफूल तथा तरकारी वालीमा हुन क्षति	वाली विमा तथा टनेल खेतीमा प्रोत्साहन गर्ने	गाँउपालिका, कृषि शाखा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, विभिन्न संघ संस्थाहरु	१५०,०००	१००,०००	५०,०००	२०८० भित्र
		ग्रिन हाउस प्रणालीको खेती प्रपर्द्धन गर्ने						
		ढैचा खेती प्रवर्द्धन कार्यक्र						
१०	चट्याङवाट मानविय, भौतिक तथा प्राकृतिक क्षति	अनुदानमा आधारित अर्थिङ प्रणालीलाई अनिवार्य गर्ने, सार्वजनिक भवनहरुमा अर्थिङ अनिवार्य गर्ने	गाँउपालिका		१००,०००	१००,०००		२०७९ भित्र
११	वन्य तथा घरपालुवा जनावरले वालीनाली नष्ट गर्ने	जनचेतना, भगाउने प्रविधि अपनाउने, हुंडहरुको निर्माण तथा गौशाला निर्माण	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरु		२००,०००	१००,०००	१००,०००	२०७९ भित्र
१२	अत्याधिक जाडोको कारण संकटासन्न मानिसको समुहलाई तथा पशुचौपायाको क्षति	जनचेतना जगाउने, न्यानो घर निर्माण अभियान	गाँउपालिका तथा वडा कार्यालय		१,०००,०००	५००,०००	५००,०००	२०८० भित्र

क.स.	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
	पशुजन्य उत्पादन र उत्पादकत्वमा कमी	पशु विमा						
		पशु स्वास्थ्य सेवा						
		भुई तथा डाले घाँसको विकास						
		सार्वजनिक पोखरीमा भूमिगत सिचाईका पूर्वाधारको विकास गरी व्यवसायिक माछा पालन गर्ने						
जम्मा रकम					२६५,४००,०००	१५३,३५०,०००	१०९,३५०,०००	

३.१.४ आपत्कालीन पूर्वतयारी

गाँउ पालिकाभित्र कुनै पनि विपद्को घटना भएमा त्यसको सामना गर्न आवश्यक पर्ने पूर्वतयारीका क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा उल्लेख भएअनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ । जसमा, आपत्कालीन कोषको स्थापना, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्रीको बन्दोबस्त, आपत्कालीन आश्रयस्थलको पहिचान तथा व्यवस्था, प्राथमिक उपचार सामग्री जस्ता क्रियाकलापहरु समेटीएको छ ।

प्राथमिकता क्रम	प्रमुख समस्या तथा जोखिम	व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
					जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य(सहयोगी)	
१	भूकम्पको वेला भौतिक तथा मानविय क्षति, वास स्थानमा समस्या हुन सक्ने	सुरक्षित तथा खुल्ला स्थान पहिचान गर्ने, साथै सुठौली पश्चिम तथा पशुपती शिक्षा मन्दिरमा हेली प्याड निर्माण गर्ने	गाँउपालिका		२००,०००	२००,०००		२०७८ भित्र
		भूकम्प सम्वन्धि कृतिम घटना अभ्यास गर्ने	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	गांउपालिका सम्वन्धित संघ संस्थाहरु र राज्यको सवै तहको सरकारहरु, सुरक्षा निकायहरु	५००,०००	३००,०००	२००,०००	प्रत्येक वर्ष
		खोज तथा उद्धारको सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने		गांउँपालिका सम्वन्धित संघ संस्थाहरु र राज्यको सवै तहको सरकारहरु, सुरक्षा निकायहरु	३००,०००	२००,०००	१००,०००	२०७८ भित्र
		खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामग्रीहरु भण्डारण गरी राख्ने		गांउपालिका	५००,०००	३००,०००	२००,०००	२०७८ भित्र
		खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामग्रीहरुको सप्लायरहरुको पहिचान गरी तथ्याङ्क संकलन गरि राख्ने		सम्वन्धित संघ संस्थाहरु				२०७८ भित्र

२	सुख्खा खडेरीको वेला खाद्यान्न अभाव, विउहरु नहुने समस्या, पशु चौपायाहरुलाई पानीको समस्या हुनसक्ने	वर्षाको पानी भण्डारण गरेर राख्ने प्रबिधिको प्रवर्धन गर्ने	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	सम्वन्धित संघ संस्थाहरु	६००,०००	४००,०००	२००,०००	२०७८ भित्र
		पोखरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने		कृषी ज्ञान केन्द्र, कृषि विकास विकास शाखा, सम्वन्धित संघ संस्थाहरु	१,१००,०००	६००,०००	५००,०००	२०८० भित्र
		निरन्तर बिउ बिजन उपलव्ध गर्नसक्ने एग्रोभेट तथा सप्लायरहरुको पहिचान गने र उनिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	कृषि विकास विकास शाखा	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति, कृषी ज्ञान केन्द्र, कृषि विकास तथा पशु विकास शाखा	२००,०००	१००,०००	१००,०००	२०७९ भित्र
३	आगलागीले मानविय, पशुचौपाय, भौतिक तथा आर्थिक क्षति पुऱ्याउन सक्ने	सम्भावित क्षेत्रमा झटपट झोला प्रवर्दन गर्ने	स्थानिय विपद व्यवस्थापन	गांउपालिका तथा सम्वन्धित संघ संस्थाहरु	१८०,०००	१००,०००	८०,०००	२०८० भित्र
		सार्वजनिक भवनहरुमा प”र्व स”चना प्रणालीहरु जडान गर्ने		बिद्यालयहरु, सम्वन्धित सरकारी निकायहरु तथा गांउपालिका	३००,०००	२००,०००	१००,०००	२०८० भित्र
		प्रत्येक सरकारी तथा सामुयिक भवनहरु र बिद्यालयहरुमा आगो निभाउने यन्त्रहरु जडान गर्ने		बिद्यालयहरु, सम्वन्धित सरकारी निकायहरु तथा गांउपालिका	५००,०००	३००,०००	२००,०००	२०७९ भित्र
		आगो निभाउने सामग्रीहरु भण्डारण गर्ने		गांउपालिका	४००,०००	३००,०००	१००,०००	२०८० भित्र
४	बाढीको समयमा मानिसको मृत्यु, खेतीयोग्य जमिन कटान, डुवान तथा चोटपटक लाग्न	पूर्व सूचना दिन चाहिने सामाग्रीहरु ठीक छ छैन जाँच गरि तयारी अवस्थामा राख्ने	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	गाउँपालिका, रेडक्रस, वडाहरु तथा अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरु	२००,०००	१००,०००	१००,०००	प्रत्येक वर्ष

	सक्ने ।	खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार जानेका स्वयंसेवक तथा त्यसको लागि चाहिने अत्यावश्यक सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने		गाँउपालिका, रेडक्रस, वडाहरु तथा अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरु (गैसस)	५००,०००	३००,०००	२००,०००	प्रत्येक वर्ष
		आपतकालिन आश्रय स्थल वडा नं. ७ र ८ मा वनाउने, स्थानिय स्रोत साधनको प्रयोग गरि डुङ्गा, लाईफ ज्याकेट, स्ट्रेचर वनाउने सम्वन्धि तालिम दिने, आवश्यक पौडीवाज तयार गर्ने,		गांउपालिका, रेडक्रस, वडाहरु र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	२,०००,०००	१५०,०००	१,८५०,०००	२०८० भित्र
		वाढी सम्वन्धि घटना अभ्यास गर्ने, वाढी प्रभावित वडाहरुमा झटपट झोला प्रवर्धन गर्न प्रोत्साहित गर्ने		गांउपालिका, रेडक्रस, वडाहरु तथा र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	५००,०००	३००,०००	२००,०००	२०७९ भित्र
		उचोधारा तथा उचो भौतिक संरचना वनाउन प्रोत्साहित गर्ने		गांउपालिका, रेडक्रस, वडाहरु तथा र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	५००,०००	२००,०००	३००,०००	२०७९ भित्र
६	लामाखुट्टेको टोकाइबाट मलेरिया तथा इन्सेफ्लाइटिस्, डेङगु, काम ज्वरो जस्ता रोगका कारण समुदायका मानिस प्रत्येक बर्ष बिरामी हुने	झुल वितरण कार्यका लागि झुलहरु तयारी अवस्थामा राख्ने	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	गांउपालिका, रेडक्रस, वडाहरु र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	५००,०००	३००,०००	२००,०००	२०७९ भित्र
		अति बढी र डुवा क्षेत्रहरुमा बिषादी छर्ने		गांउपालिका, रेडक्रस र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	४००,०००	३००,०००		प्रत्येक वर्ष

७	विपदको समयमा प्रतिकार्यका लागी आवश्य सामग्री र तालिम प्राप्त जनशाक्ति, राहतका सामाग्रीहरु सहितको आपतकालीन गोदाम घर को व्यवस्थापन नभएको	राहतको व्यवस्था गरी गोदाम घरमा तयारी राख्ने	गँउपालिकाका तथा वडाहरु	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति,प्रदेश सरकार र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	१,५००,०००	१,२००,०००	३००,०००	,२०७९ भित्र
		विपद् व्यवस्थापन कोष तथा आपतकालिन कोष तयार गरी राख्ने	गँउपालिकाका तथा वडाहरु	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति, र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	४,०००,०००	३,५००,०००	५००,०००	प्रत्येक वर्ष
		संञ्चारका सामग्रीहरु, स्ट्रेचरहरु तथा प्राथमिक उपाचारका सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने,	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	गांउपालिका, रेडकस,प्रदेश सरकार, र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	५००,०००	४००,०००	१००,०००	२०७९ भित्र
		अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, वालवालिका गर्भवती महिला, बृद्ध बृद्धा तथा अन्य बिशेष सहयोग आवश्यक व्यक्तिहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु र कार्यदलका स्वयंसेवकहरुलाई तयारीको अवस्थामा राख्ने	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका, रेडकस र अन्य सरकारी संस्था तथा गैससहरु	५००,०००	४००,०००	१००,०००	प्रत्येक वर्ष
८	विपदको समय यथार्थ क्षतिको विवरण लिनु नसक्नु	पालिकास्तरिय स्तरिय क्षति विवरण लिने समिति गठन	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति		२०,०००	२०,०००		२०७८ भित्र

९	खोज तथा उद्धार र साथै राहतमा ढिलासुस्ती	विपद् पूर्व सरोकारवालाहरुको बैठक बसी सम्भावित विपद्का लागि आपतकालीन सामाग्री तथा राहत के कति लाग्न सक्छ तथा उपलब्ध को संग के कति मात्रामा छ भन्ने अनुमानित तथ्यांक लिने तथा सम्पर्क ठेगाना र नम्बर समेत अध्यावधिक गर्ने । अनुमानित नपुगको लागि कहाँ बाट कसरी प्राप्त गर्न सकिन्छ प्रकृया पुरा गरि राख्ने ।	स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति		५०,०००	५०,०००		निरन्तर
					१७,९५०,०००	११,६२०,०००	६,२३०,०००	

३.२ **विपद्को समयका प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू** (घटना घटेको दिन देखि ३ महिना सम्म)

वडाभित्र कुनै पनि समयमा विपद् परेमा प्रभावित तथा पीडितको उद्धार, जीवनरक्षा र सम्पत्ति संरक्षणका लागि आपतकालीन समयमा गर्नु पर्ने क्रियाकलापलाई तलको ढाँचामा उल्लेख गरिएको छ । यसमा विशेषगरी पूर्वसूचना र चेतावनी प्रवाह गर्ने, हराएकाको खोजी, पीडितको उद्धार, सुरक्षा निकायमा खवर, आपत्कालीन बसोबास र राहत व्यवस्थापनका लागि गर्नु पर्ने कार्यहरु उल्लेख भएका छन ।

प्राथमिकता क्रम	**विपद्को सम्भावित अवस्था**	**व्यवस्थापनका क्रियाकलाप**	**मुख्य जिम्मेवारी**	**स्रोतको व्यवस्था**		**समय अवधि**
				आन्तरिक	**बाह्य (सहयोगी)**	
१	सूचना प्रवाहमा समस्या	प्रकोपको पूर्व सूचना र विपद्को सूचना सम्प्रेषण गर्न स्थानीय तथा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बसि प्राप्त सूचनाको आधारमा आपतकालिन निर्णयहरु गर्ने तथा कार्यदलहरु परिचालन गर्ने	पूर्व सूचना कार्यदल,प्रभावित समुदायीक र स्थानीय तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	गांउपालिका	सञ्चारमाध्यम, जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र मातहतका कार्यालय, सुरक्षा निकाय, विपद् सम्बन्धी कार्य गर्ने संघ संस्थाहरु, राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्र	० देखि १ घण्टा भित्र
२	समुदायमा उद्धार तथा प्राथमिक उपचारको	बिभिन्न साधन तथा श्रोतको उपयोग गरि तालिम प्राप्त खोज तथा उद्धार कार्यदलले उद्धार	खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार कार्यदल	गांउपालिका, स्थानिय विपद	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, जिल्ला	० देखि २४

	आवश्यकता	कार्य गर्ने, आवश्यक परेमा सुरक्षा निकाय तथा रेडक्रस लाई समेत अनुरोध गरि सामेल गर्ने साथै प्राथमिक उपचार कार्यदलले कार्य संचालन गर्ने तथा घाईतेको अवस्था जटिल अवस्था छ भने अस्पताल पठाउने व्यवस्था मिलाउने		व्यवस्थापन समितिहरु	अस्पताल	घण्टा भित्र
३	मानिसहरुको खोजमा समस्या	चोटपटक लागेका तथा हराईरहेका मानिसहरुको तथ्यांक अध्याबधिक राख्ने तथा द्रुत सर्वेक्षण तथ्यांक संकलन गर्ने	समुदाय, सूचना तथा प”र्व चेतावनी कार्यदल, सर्वेक्षण टोली गठन गरि परिचालन गर्ने	गांउपालिका, स्थानीय र वडा स्तरियविपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा निकायहरु	
४	आन्तरिक बिस्थापन, खाद्यान्नको अभाव	विपद् प्रभावित र आन्तरिक बिस्थापितका लागि आधारभुत खाद्य सामाग्री तथा अस्थायी बसोबासको व्यवस्था गर्ने, (स्थानीय व्यवस्थापन समिति आँफूसंग भएको राहत सामग्री परिचालन गर्ने र अपुग श्रोतका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य निकायहरुलाई अनुरोध गर्ने)	स्थानीय तथा वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, अन्य सरकारी र अन्य सरकारी संस्थातथा गैससहरु	०-२४ घण्टा भित्र
५	स्वास्थ्य समस्या	शुद्ध खाने पानीको व्यवस्था गर्ने, प्राथामिक उपचार समिति परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य, प्राथमिक उपचार तथा सरसफाई कार्यदल	गांउपालिकाको स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य चौकी तथा जिल्ला अस्पताल	०-२४ घण्टा भित्र
६	सत्य तथ्य सूचनाको अभाव	समुदायलाई सचेत गराउन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बिभिन्न कार्यदल, गैर सरकारी निकायहरु, सञ्चार माध्यम बाट सत्य तथ्य प”र्वसूचना, आपतकालीन	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा रेडक्रस, सुरक्षा निकाय	०-२४ घण्टा भित्र

		चेतावनी, जोखिम घटेको वा बढेको भए गरेका उद्धार प्रयासहरु र अपनाउनु पर्ने सावधानीहरु तथा सार्वजनिक अपिलहरु आवश्यकता अनुसार नियमीत रुपमा प्रवाह गर्ने				
७	प्रभावित नहुने परिवारले समेत राहत माग गरि समस्या उत्पन्न गर्ने	प्रभावित परिवारको दर्ता तथा खोजिकार्य, प्रभावित परिवारलाई पहिचान पत्र बितरण र तथ्याँक व्यवस्थापन गर्ने	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउकार्यपालिका	समुदाय विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस तथा अन्य सहयोगी निकायहरु	२४ देखि ४८ घण्टा भित्र
८	सुरक्षाको अभाव	सुरक्षा निकायलाई परिचालन गर्ने, सुरक्षा समिति गठन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा	सुरक्षा निकायहरु	
९	आपतकालिन सामग्रीको अभाव हुने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अर्न्तगतको बिषयगत समितिसंग समन्वय गरि अपुग सामाग्री तथा श्रोत बिस्थापित संख्याको आधारमा व्यस्थापन गर्ने ।	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, राहतका लागि कार्य गरिरहेका संघसंस्थाहरु	
१०	राहत वितरणको बेला लैङ्गिक हिंसा, गुनासा तथा बिवादहरु हुने तथा समाबेशिताको सुनिश्चतता नहुनु	जिल्ला विपद्व्यवस्थापन समिति अर्न्तगतको बिषयगत समितिसंग समन्वय गरि संकटासन्न बर्गको आवश्यकता अनुसार निर्णय गरि कार्यान्वयन गर्ने । राहतको क्रियाकलाप गर्दा लैंगिकता, अपाङगता, वालवालिका तथा जेष्ठनागरिक हरुको समावेशिताको सुनिश्चितता गर्ने	लैङगीक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण कार्यदल	गाँउपालिका, सामाजिक बिकास शाखा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय समाजसेवी तथा राजनैतिक दल	४८ घण्टा देखि ७ दिन भित्र
११	महामारी नियन्त्रणका लागि पानी शुद्धिकरण तथा फोहोर व्यवस्थापन र सरसफाई को कमीहुने	स्वास्थ्य संस्थाहरुसंगको समन्वयमा स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यदलले जनचेतनाका कार्यहरु गर्ने र आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराउने ।	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा बिषयगत कार्यदल,	स्वास्थ्य कार्यालय, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	
१२	सरकारी निकायबाट	शब व्यवस्थापन तथा मृतक परिवारलाई	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन	गाँउपालिका	सुरक्षा निकाय, समुदाय स्तरिय	४८

	दिईने आर्थिक सहयोग लिन समस्या	काजकिरियाका लागि आर्थिक सहयोग गर्ने, मृतक प्रमाण पत्र लिन सहयोग गर्ने तथा राज्यबाट पाउने अन्य सहयोगका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सिफारिस गर्ने ।	समिति तथा बिषयगत कार्यदल,	तथा वडा	विपद् व्यवस्थापन समिति	घण्टा देखि ७ दिन भित्र
१३	तथ्यांक संकलन तथा आवश्यक थप राहत समाग्रीको आंकलन गर्न समस्या हुने	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक सर्वेक्षण गर्ने बिषयगत जनशक्ति समाबेश गरिएको बिशेष समिति गठन तथा परिचालन	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका तथा वडा विपद व्यवस्थापन समितिहरु	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	
१४	मनोसामाजिक समस्या	मनोसामाजिकपरामर्शको व्यवस्थापन गर्ने	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा बिषयगत कार्यदल	गाँउपालिका तथा वडा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अर्न्तगतको बिषयगत समिति, विभिन्न संघ संस्थाहरु	७ दिन देखि २ साता भित्र
१५	अस्थायी आश्रय स्थलमै लामो समय बस्ने	मानविय सहायताको क्षेत्रमा कामगर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु संग समन्वय गरि स्थायी वास स्थानमा फर्काउने क्रियाकलापहरु गर्ने	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा बिषयगत कार्यदल,	गाँउ पालिका तथा वडा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रशासन कार्यालय, स्थानीय समाजसेविर राजनैतिक दलहरु	अवस्था अनुसार

३.३ विपद् पश्चातका क्रियाकलापहरू

विपद् पश्चात गाँउपालिका तथा वडास्तरमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको समिक्षा, संकलित तथ्याङ्कको अद्यावधिक, विपद् व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनको समिक्षा नहुदा भविष्यमा हुनसक्ने सम्भाव्य जोखिमबाट समुदायमा नकारात्मक असरहरु पर्न सक्छ भने पुनःस्थापना तथा पुर्ननिर्माणका गतिविधिहरु संचालनमा प्रतिकुल असर पर्न जान्छ । तसर्थ, यसको समाधनको लागि विपद् पश्चात निम्न बमोजिमको कृयकलाप गर्ने योजना निर्माण गरिएको छ ।

व्यवस्थापनका क्रियाकलाप	**मुख्य जिम्मेवारी**	**स्रोतको व्यवस्था**		**समय अवधि**
		आन्तरिक	**बाह्य(सहयोगी)**	
गाँउपालिका तथा वडा स्तरीय समिक्षा बैठक	स्थानिय तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानियतथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, गांउपालिका	जिल्ला विपद् वयवस्थापन समिति	विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर

संकलित तथ्याङ्कलाई अद्यावधिक गर्ने	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	वडा, विपद् व्यवस्थापन समिति, स्वस्थ्य चौकी, कार्यदलहरु	, जिल्ला सम्न्वय समिति, रेडक्रस, विपद् व्यवस्थापनमा कार्यरत सरकारी तथा राष्ट्रिय र अर्न्तरराष्ट्रिय र अन्य सरकारी संस्थातथा गैससहरु, स्थानिय विपद व्यवस्थापन समिति	विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर
महामारी फैलिन नदिन समुदाय सरसफाई तथा अन्य आवश्यक कार्य गर्ने	स्वास्थ्य चौकी, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	वडा, विपद् व्यवस्थापन समिति, स्वस्थ्य चौकी, कार्यदलहरु		विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर
पुनःस्थापना तथा पुर्ननिर्माणका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने	गांउपालिकार अन्य सरकारी संस्थातथा गैसहरु	गांउपालिका, स्थानिय तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति		विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर
जिविकोपार्जनका लागि आय आर्जनका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने	गांउपालिका, र गैससहरु	गांउपालिका, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति		विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर
विपद् पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पीकरणका गतिविधिहरु लाई निरन्तर रुपमा सञ्चालन गर्ने, साथै भत्केका संरचनाहरु पुनः निमार्ण र मर्मत गर्ने	गांउपालिका, गैससहरु र रेडक्रस	गांउपालिका, स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति		विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर
विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजनाको कार्यान्वयनको समिक्षा तथा योजना पुनरावलोकन गर्ने	स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समिति	गांउपालिका स्तरिय तथा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति		विपद्को पछिको अवस्थामा २०७७ साल देखि निरन्तर

३.४ कोरोना महामारीको न्यूनिकरणतथा प्रतिकार्य योजनाहरु

यस स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजनाको निर्माणको क्रममा वडाहरुवाट प्रकोप पहिचान र संकटासन्नता तथा क्षमता बिश्लेषण पश्चात विश्वले कोभिड १९ माहामारीको सामना गर्नु पर्यो । जुन अझै पनि निरतर जारी छ । यसैक्रममा यस गाउंपालीका पनि अछुतो रहन सकेन । यसै बिचमा कोभिड १९ महामारीको प्रतिकार्यको लागि गाउंपालिकाले खेलेको भुमिका प्रसंनिय रह्यो । क्वारेन्टाईन व्यवस्थापन, कोरोना परिक्षण, कन्ट्याक ट्रेसिङ, विपन्नको लागि राहत बितरण र कोभिड १९ बाट बच्नको लागि सावधानी तथा सरसफाईको वारेमा प्रचार प्रसार गर्ने काममा गाउंपालिकाले आफ्नो क्षमता अनुसार अग्रपंक्तिमा रहेर काम गर्यो ।

संकटासन्नता तथा क्षमता बिश्लेषणको क्रममा कोभिड १९ माहामारी सुरु नभएता पनि पछिल्ले क्रमा उत्पन्न यस महामारीलाई यस योजनाको अन्तिम प्रस्तुतिकरण भेलामा स्थानिय जनप्रतिनिधिहरु, गा.पा.का विषयगत विभागका प्रमुखहरु र अन्य सरोकारवालाहरुको बिचमा छलफल गरी कोरोना महामारीको न्यूनिकरणतथा प्रतिकार्यका लागि निम्न योजनाहरु निर्माण गरिएको छ ।

क.सं.	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
				जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
१	कोभिड १९ बाट बच्न अपनाउनुपर्ने स्वास्थ्य सावधानीको बारेमा जनचेतना (भित्तेलेखन,	गाउंपालिका, स्वस्थ्य शाखा,स्थानिय विव्यस	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	२००,०००	१००,०००	१००,०००	२०८१ भित्र

क.सं.	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
				जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
	माईकिङ, रेडियो जिङगल आदि) जगाउने						
२	सेवाग्राहीहरुको चाप धेरै हुने स्थानहरु जस्तै, गा.पा, वडा पालिका, स्वस्थ्यचौकी कार्यालयहरुमा खुट्टाले चलाउनमिल्ने हातधुने स्थानको निर्माण गर्ने	गाउंपालिका, स्वस्थ्य शाखा,स्थानिय विव्यस	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	४००,०००	३००,०००	१००,०००	२०७८ साल भित्र
३	स्वास्थ्यचौकीहरुलाई स्वास्थ सामाग्रीहरु (स्वचालित ह्यान्ड स्यानिटाईजर, मास्क, ग्लोव्स, पिपिई, फेस सिल्ड आदि) उपलब्ध गराउने	गाउंपालिका, स्वस्थ्य शाखा,स्थानिय विव्यस	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	६००,०००	३००,०००	३००,०००	२०७८ साल भित्र
४	कोरोना प्रभावित परिवारको लागि गैर कृषि व्यवसाय स्थनपनाको लागि तालिम तथा सहयोग	गाउंपालिका,स्थानिय विव्यस	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	२,४००,०००	१,५००,०००	९००,०००	२०८० साल भित्र
५	कोरोना प्रभावित परिवारको लागि उन्नत पशु, पंक्षि तथा कृषि प्रबिधि सम्बन्धि तालिम तथा सहयोग	गाउंपालिका, कृषि तथा पशु विकास शाखा,स्थानिय विव्यस	कृषि ज्ञान केन्द्र, पशु अस्पताल तथा विज्ञ केन्द्र, डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	४,०००,०००	२,५००,०००	१,५००,०००	२०८० साल भित्र
६	समुदायमा बिद्यमान लैंगिक हिंसाका घटनाहरु र कोभिड १९ को कारण पर्ने थप नकारात्मक प्रभाव न्यूनिकरणको लागि समुदायस्तरमा अभिमुखिकरण संचालन गर्ने	गाउंपालिका समाजिक शाखा	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु, प्रहरी कार्यालय	५००,०००	३००,०००	२००,०००	२०८० साल भित्र
७	कोभिड १९ को कारण समुदायका व्यक्तिहरुमा पर्नसक्ने मनोसामाजिक समस्या व्यबस्थापन गर्नको लागि सामाग्री प्रकाशन तथा समुदायमा मनोसामाजिक परामर्शदाता द्धारा अभिमुखिकरण	गाउंपालिका, स्वस्थ्य शाखा,स्थानिय विव्यस	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	३००,०००	१५०,०००	१५०,०००	२०७९ साल भित्र
८	मदरसा तथा बिद्यालयहरुमा कोभिड १९को जोखिम न्यूनिकरण गर्नको लागि स्वस्थ्य सामाग्री हस्तान्तरण	गाउंपालिका, शिक्षा शाखा,स्थानिय विव्यस	डिएसडिसि, अन्य संघ संस्थाहरु	१,०००,०००	६००,०००	४००,०००	२०८० साल भित्र

क.सं.	क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	सम्भावित सहयोगी निकाय	स्रोतको व्यवस्था			समय अवधि
				जम्मा बजेट	आन्तरिक	बाह्य (सहयोगी)	
	जम्मा			९,४००,०००	५,७५०,०००	३,६५०,०००	

खण्ड ४:अनुसूचिहरु

अनुसुचि १: सङ्कटासन्नता स्तरीकरण अङ्कभार आधार

क. सं	सङ्कटासन्नता मापनका सुचकहरु	मापन गर्ने तरिका	अङ्कभार
१	मानविय क्षति	०-१ जनाको मत्यु= न्युन	२
		२-५ जनाको मृत्यु= मध्यम ४	४
		५ भन्दा बढी = उच्च ६	६
२	प्रभावित परिवार	५० परिवार = न्युन	१
		५१-१०० = मध्यम	२
		१०१ भन्दा बढी = उच्च	३
३	घरको क्षति	०-१० घरको क्षति= न्युन	१
		११-५० = मध्यम	२
		५० भन्दा बढी = उच्च	३
४	आर्थिक क्षति	०-१ लाखको क्षति= न्युन	१
		१-५० लाखको क्षति= मध्यम	२
		५० लाख भन्दा बढी = उच्च	३
५	खेतीयोग्य भूमि र वनक्षेत्रको क्षति	५ विगाहाको क्षति= न्युन	१
		५-५० विगाहाको क्षति= मध्यम	२
		५१ भन्दा माथिको क्षति = उच्च	३
६	सामाजिक क्षति	मानिस, वालवच्चा हराएमा, महिला हिंसाका घटना, चोरी डकैतिका घटना वा अन्य घटना मध्ये कुनै एक भएमा = न्युन	१
		मानिस, वालवच्चा हराएमा, महिला हिंसाका घटना, चोरी डकैतिका घटना वा अन्य घटना मध्ये कुनै दुवै भएमा = मध्यम	२
		मानिस, वालवच्चा हराएमा, महिला हिंसाका घटना, चोरी डकैतिका घटना वा अन्य समाजिक अपराधका घटना सवै भएमा = उच्च	३
७	विगतमा भएका विपद्का घटनाक्रम	१-२ विपद् भएको = न्युन	१
		२-५ विपद् भएको = मध्यम	२
		५ भन्दा वढी विपद् भएको = उच्च	३
८	वाली लगाउने वा भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन	१० दिन भन्दा कम = न्युन	१
		१०-२० दिन सम्म = मध्यम	२
		२० दिन भन्दा बढी = उच्च	३
९	तापकक्रममा आएको परिवर्तन	महशुस भएको = न्युन	१
		महशुस भएको तर असर कम देखिएको = मध्यम	२
		वाली, वनस्पति लोप भएको = उच्च	३
१०	जोखिमले भविश्यमा पार्न सक्ने असर	खोला, पहिरो नजिक रहेको वस्तिको जनसंख्या १० प्रतिशत भन्दा कम भएमा= न्युन	१
		पानीको प्रयाप्ततामा कमी वा बढी, ढल वा फोहर व्यवस्थापनमा नभएको वा खोला, पहिरो नजिक रहेको वस्तिको जनसंख्या १०-३० प्रतिशत भएमा= मध्यम	२
		पानीको प्रयाप्ततामा कमी वा बढी, ढल वा फोहर व्यवस्थापनमा नभएको वा खोला वा पहिरो नजिक रहेको वस्तिको जनसंख्या ३० प्रतिशत भन्दा बढी भएमा वा जनावर आतङ्क वा खुल्ला क्षेत्रको कमी= उच्च	३

११	स्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच	स्रोतको प्र्याप्तता भएको र पहुँच भएको = न्युन	१
		स्रोतको प्र्याप्तता भएको तर पहुँच नभएको = मध्यम	२
		स्रोतको कमी = उच्च	३
१२	संस्थागत क्षमता	संस्था भएको र विपद्मा काम गर्ने सामर्थ राख्ने = न्युन	१
		संस्था रहेको तर विपदमा काम गर्न सक्ने क्षमता नभएको वा संस्था वारे समुदायलाई जनकारी नै नभएको = मध्यम	२
		संस्था धेरै टाढा भएको वा संस्था नैं नभएको = उच्च	३
१३	जनसंख्याको विश्लेषण	अपाङता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिला, पाँच वर्ष भन्दा मुनिका वालवालिका, ६० वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या २० प्रतिशत भन्दा कम भएमा = न्युन	१
		अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिला, पाँच वर्ष भन्दा मुनिका वालवालिका, ६० वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या २०-४० प्रतिशत भएमा = मध्यम	२
		अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिला, पाँच वर्ष भन्दा मुनिका वालवालिका, ६० वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या ४० प्रतिशत भन्दा बढी भएमा = उच्च	३
१४	स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधि	स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधिको प्रयोग गरी विपद् तथा जलवायु परिवर्तनका असरलाई न्यूनिकरण गर्न प्रयोग भएको = न्युन	१
		स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता भएको तर प्रयोग नभएको वा प्रविधिको प्रयोग नभएको = मध्यम	२
		नयाँ वस्ति तथा प्रविधिको प्रयोग नभएको = उच्च	३

अनुसुचि २: स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

अनुसुचि २.१ :गाँउपालिका स्तरीय गाँउ विपद् व्यवस्थापन समितिको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री शिव दयाल तिवारी	संयोजक	गा.पा. अध्यक्ष	९८५७०५३६९९
२	श्री गुन्जा देबी मौर्या	सदस्य	गा.पा. उपाध्यक्ष	९८२८७६०५६०
३	श्री ऋषभ देव खनाल	सदस्य	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८५७०५१८४३
४	श्री अब्दुल क्यूम खान	सदस्य	बिषयगत समिति संयोजक	९८६३७७०४८६
५	श्रीसरिता त्रिपाठी	सदस्य	बिषयगत समिति संयोजक	९८०८३२७२७४
६	श्री जुबेर अहमद श्री मुसलमान	सदस्य	बिषयगत समिति संयोजक	९८१७४३५३३६
७	श्री सहाबुद्दीन मुसलमान	सदस्य	बिषयगत समिति संयोजक	९८१७४७५४३०
८	श्री राम किशोर बरई	सदस्य	बिषयगत समिति संयोजक	९८२१९२२६३९
९	श्री	सदस्य	जिल्ला प्रशासन कार्यलयको प्रतिनिधि	
१०	श्री सन्तोष कुमार चौधरी	सदस्य	पुर्वाधार बिकास शाखा प्रमुख	९८४७१९३०९९
११	श्री नवराज देवकोटा	सदस्य	सशस्त्र प्रहरी बल प्रमुख	९८५८०५१००५
१२	श्री नरायण प्रसाद शर्मा	सदस्य	मर्यादपुर प्रहरी चौकी प्रमुख	९८५१२८३८१९
१३	श्री राजेन्द्र मौर्या	सदस्य	राजनितीक दलका प्रतिनिधी	९८१४४३०६८२
१४	श्री सादिका यादव	सदस्य	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८६७०४६९७१
१५	श्री	सदस्य	स्थानिय उद्योग बणिज्य संस्थाको अध्यक्ष	
१६	श्री	सदस्य	गै.स.स महासंघको स्थानिय प्रतिनिधि	

१७	श्री	सदस्य	नेपाल पत्रकार महासंघको स्थानिय प्रतिनिधि	
१८	श्री कृष्ण नाथ पाण्डेय	सदस्य सचिव	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	९८४७०४०३५७

आमन्त्रित सदस्य :

क.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री मनोज कुमार चौबे	वडा अध्यक्ष, २ न. वडा	वडा स्तरिय वि.व्य.स. सयोजक	९८००७२०१६२
२	श्री अहमद अलि खान	वडा अध्यक्ष,४ न. वडा	वडा स्तरिय वि.व्य.स. सयोजक	९८११४२३७८०
३	श्री राज कुमार जयसवाल	वडा अध्यक्ष,६ न. वडा	वडा स्तरिय वि.व्य.स. सयोजक	९८०६९६१८०४
४	श्री चन्द्र प्रकाश दुबे	वडा अध्यक्ष,७ न. वडा	वडा स्तरिय वि.व्य.स. सयोजक	९८११९८८१७६
६	श्री रमेश प्रसाद कुर्मि	परियोजक सयोजक	दलित सामाजिक बिकास केन्द्र	९८०५४३९२६८
७.		इन्चार्ज	रंगपुर प्रहरी चौकी	

अनुसूचि २.२ :वडा नं. १ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री अब्दुल कय्युम खान	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-१	९८०७४७०१५०
२	श्री अजिजुल्लाह धुनिया	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-१	९८०४४२११४५
३	श्री कैलाश चौधरी कुर्मी	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-१	९८१७५७८४४९
४	श्री गुजराती कलवारिन	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-१	९८२१५०४२५६
५	श्री गीता कुमारी हरिजन	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-१	
६	श्री शिव प्रसाद कुर्मी	सदस्य	विद्यालय प्र. अ.	९८०७५५३२५२
७	श्री माया कार्की	सदस्य	स्वास्थ्य चौकी इन्चार्ज	९८४७२८८७०४
८	श्री प्रहरी चौकी इन्चार्ज	सदस्य	वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख गनेशपुर	
९		सदस्य	स्थानीय रेडक्रस	
१०	श्री	सदस्य	कृषि/पशु सेवा प्राविधिक	
११	श्री उर्मिला रैदास	सदस्य	बाल क्लब	
१२	श्री आरती तेली	सदस्य	स्वयम सेबिका	९८६३७७०४८६
१३	श्री सुब्बा प्रसाद तेली	सदस्य	अपागं	९८१७५८४६९७
१५	श्री महन्थ कोहार	सदस्य	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	
१६	श्री सुनिल कुमार चौधरी	सदस्य सचिव	वडा सचिव १ न. वडा	९८०४४२७७८२

अनुसूचि २.३: वडा नं. २ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री मनोज कुमार चौबे	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-२	९८००७२०१६२
	श्री हमिद अली मुसलमान	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-२	९८१६४८२००२
२	श्री फैज मोहम्मद धुनिया	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-२	९८०४४७३३६३
३	श्री अनारती लोध	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-२	९८१५४९५९०६
४	श्री मिना चमार	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-२	९८०३३०५५०२
५	श्री शीतल प्रसाद मिश्र	सदस्य	विद्यालय प्र. अ.	९८२१५००३६१
६	श्री श्री ज्योती प्रकाश दुबे	सदस्य	स्वास्थ्य चौकी इन्चार्ज	९८४७२८६५६९
७	श्री रङ्गपुर प्रहरी चौकी	सदस्य	वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख	९८५७०५३०७१
८	श्री सुरत अलि मुसलमान	सदस्य	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	९८०७५६८२१०
९	श्री प्रेमा कोहार	सदस्य	स्वयम सेबिका	
१०	श्री ज्योति लोहार	सदस्य	युवा क्लब	९८०३३९८१६३
११	श्री पूजा लोहार	सदस्य	बाल क्लब	९८११५५५४५६
१२	श्री कुवर चन्द्र चाई	सदस्य	अपागंता भएको ब्यक्ति	९८१०७३७३४९
१३	श्री अशोक कुमार यादव	सदस्य	गैरसरकारी संघ संस्था NGO	९८१५४२८११८
१३	श्री बाल जी चौधरी	सदस्य सचिव	वडा सचिव	९८११४४१४११

अनुसूचि २.४: वडा नं. ३ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री सरिता त्रिपाठी	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-३	९८०८३२७२७४
२	श्री लउटू नाउ	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-३	९८०६३६५४४८
३	श्री निरन्जन अहिर	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-३	९८०७५४८४९९
४	श्री इलैची कोरी	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-३	९८०७५११९०५
५	श्री ज्ञानमति कोरीन	सदस्य	वडा सदस्य, यशोधरा गाउँपालिका-३	९८०७५४६०५९
६	श्री राघबेन्द्र प्रसाद पाण्डेय	सदस्य	विद्यालय प्र. अ.	९८४७०८३२२३
७	श्री प्रमोद कुमार चौधरी	सदस्य	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	
८	श्री रङ्गपुर प्रहरीचौकी	सदस्य	वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख	९८५७०५३०७१
९	श्री नन्द कुमार गिरी	सदस्य	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित	

			प्रमुख वा प्रतिनिधी	
१०		सदस्य	स्थानीय रेडक्रस	
११	श्री नन्दनी तिवारी	सदस्य	स्वयम सेविका	९८१५४३९२५६
१२	श्री श्याम कुमार पासी	सदस्य	बाल कल्ब	९८०७५१७८९०
१३	श्री रिषी राम पासी	सदस्य	अपांग	
१४	श्री रामा नन्द यादव	सदस्य	सहकारी	९८४७१३३९१२
१५	श्री अनिल उपाध्याय	सदस्य सचिव	वडा सचिव	९८०२६०१३६६

अनुसूचि २.५: वडा नं. ४ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री अहमद अलि खाँन	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-४	९८११४२३७८०
२	श्री रफिल मुसलमान	सदस्य	वडा सदस्य	१८१७४५८१४८
३	श्री रामु अहिर	सदस्य	वडा सदस्य	९८२१५७१५९०
४	श्री कलावती नाँउ	सदस्य	वडा सदस्य	
५	श्री आरती रैदास	सदस्य	दलित महिला सदस्य	
६		सदस्य	विद्यालय प्र. अ.	
७	श्री माधव अर्याल	सदस्य	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	९८४७०४०३४४
८	इन्चार्ज	सदस्य	रङ्गपुर प्रहरी चौकी	९८५७०५३०७१
९		सदस्य	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	
१०		सदस्य	स्थानीय रेडक्रस	
११		सदस्य	स्वयम सेविका	
१२		सदस्य	अपांग	
१३	श्री राम सुभग यादव	सदस्य	वडा सचिव	९८०५४८०१८८

अनुसूचि २.६: वडा नं. ५ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री जुबेर अहमद मुसलमान	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-५	९८१७४३५३३६
२		सदस्य	वडा सदस्य	
३	श्री रिकाबुल्लाह मुसलमान	सदस्य	वडा सदस्य	९८२७५२४५९०
४	श्री इनरमती अहिरिन	सदस्य	महिला सदस्य	९८१७४३७६१२
५	श्री लक्ष्मी देबी चमार	सदस्य	दलित महिला सदस्य	९८०७५९०७०६
६			विद्यालय प्र. अ.	
७	श्री दिपेन्द्र कुमार सहानी		स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	९८४७०१३६६५
८	श्री प्रहरी चौकी मर्यादपुर		वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख	९८५७०५३०७२
९			राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	
१०			स्थानीय रेडक्रस	

११			स्वयम सेविका	
१२			अपांग	
१३	श्री राम नरायण मिश्र	सदस्य सचिव	वडा सचिव	**९८०७५९०७३३**

अनुसूचि २.७: वडा नं. ६ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री राज कुमार जयसवाल	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-६	९८०६९६१८०४
२	श्री तौफिक अहमद मुसलमान	सदस्य	वडा सदस्य	९८२१५९६७०४
३	श्री राजेन्द्र प्रसाद यादव	सदस्य	वडा सदस्य	९८०६३७११९०
४	श्रीमती सुसिला देबी कलवार	सदस्य	महिला सदस्य	९८०५५५२६९५
५	श्री प्रभावती चमाइन	सदस्य	दलित महिला सदस्य	९८१९४९३६७२
			विद्यालय प्र. अ.	
	श्री कैलास नाथ मिश्र		स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	९८०७५८८९२३
	श्री रङ्गपुर प्रहरी चौकी		वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख	९८५७०५३०७१
			राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	
			स्थानीय रेडक्रस	
			स्वयम सेविका	
			अपांग	
	श्री गोविन्द प्रसाद शर्मा	सदस्य सचिव	वडा सचिव	**९८०७५७७२८१**

अनुसूचि २.८ वडा नं. ७ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री चन्द्र प्रकाश दुबे	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-७	९८११९८८१७६
२	श्री श्याम वली यादव	सदस्य	वडा सदस्य	९८११९८८१७६
३	श्री रहिस मोहमम्द मुसलमान	सदस्य	वडा सदस्य	९८२१४६२१७७
४	श्री शान्ती कोहार	सदस्य	महिला सदस्य	९८२१४९९९०३
५	श्री सुनिता चमार	सदस्य	दलित महिला सदस्य	९८१७५६१११२
६	श्री मन्नान अलि मुसलमान	सदस्य	विद्यालय प्र. अ.	९८०६९१७५७४
७	श्री अशोक कुमार मिश्र	सदस्य	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	**९८४७२७६१४५**
८	श्री मर्यादपुर प्रहरी चौकी	सदस्य	वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख	९८५७०५३०७२
९	श्री राम किशोर बरई	सदस्य	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	९८२१९२२६३९
१०			स्थानीय रेडक्रस	
११			स्वयम सेविका	
१२	श्री हसन अलि मुसलमान		अपांग	

१३	श्री दिपेन्द्र कुमार पाठक	सदस्य सचिव	वडा सचिव	**९८१७४२८१९३**

अनुसूचि २.९ वडा नं. ८ को वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री सहाबुद्दीन मुसलमान	संयोजक	वडा अध्यक्ष, यशोधरा गाउँपालिका-८	९८४७४५२७७७
२	श्री उमाशंकर प्रसाद उपाध्याय	सदस्य	वडा सदस्य	९८४७२८८५१८
३	श्री यार मोहमम्द मुसलमान	सदस्य	वडा सदस्य	९८०५४८३२९२
४	श्री फिरोजा पठानी	सदस्य	महिला सदस्य	
५	श्री केवलपाती पासिन	सदस्य	दलित महिला सदस्य	९८१२९३३६१५
६	श्री राम बृक्ष यादव	सदस्य	विद्यालय प्र. अ.	९८०७५१८९७६
७	श्री केशव राज घिमिरे	सदस्य	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	**९८४७०४०१४४**
८	श्री मर्यादपुर प्रहरी चौकी	सदस्य	वडा भित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुख	९८५७०५३०७२
९	श्री रमेश कुमार चौधरी	सदस्य	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी	९८०५७४६४८६
१०		सदस्य	स्थानीय रेडक्रस	
११	श्री किसमाती मुराव	सदस्य	स्वयम सेविका	
१२	श्रीसकिल अहमद सइयद	सदस्य	अपांग	
१२	श्री मो.हलिम मुसलमान	सदस्य सचिव	वडा सचिव	**९८०७५४२००३**

अनुसूचि २.१० उतम सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति,खोरिया उतर टोलको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री श्यामु कोरी	अध्यक्ष	दलित	९८०६९५७९८३
२	श्री संकवाती पासी	उपाध्याक्ष	एकल महिला	
३	श्री कैलाश कोरी	सचिव	युवा क्लब	
४	श्री राधेश्याम चाई	स सचिव	किसान	९८०४४२९१०९
५	श्री आदित्य कहाँर	कोषाध्यक्ष	युवा क्लब	
६	श्री मन्द्रिका कोरी	सदस्य	अपांगता भएको	
७	श्री अर्जुन लोनिया	सदस्य	अपांगता भएको	
८	श्री मम्ता रैदास	सदस्य	बाल क्लब	
९	श्री पंचगुलाम रैदास	सदस्य	पशुपालक	
१०	श्री दिनेश कोहार	सदस्य	साना किसान	

११	श्री सिता राम गडरिया	सदस्य	पशुपालक	९८११५७७४०१
१२	श्री हजारी यादव	सदस्य	पशुपालक	
१३	श्री प्रभु पाल	सदस्य	पशुपालक	
१४	श्री सफातुन निसा मु	सदस्य	मुस्लिम	
१५	श्री अक्तर अलि मु	सदस्य	जेष्ठ नागरिक	
१६	श्री बिमला रैदास	सदस्य	स्वयम सेबिका	
१७	श्री सोहबाती रैदास	सदस्य	नदि कटान क्षेत्र	
१८	श्री प्रमानन्द गुप्ता	सदस्य	नदि कटान क्षेत्र	
१९	श्री अन्सा पासी	सदस्य	अति गरिब	
२०	श्री आरती पासी	सदस्य	अति गरिब	
२१	श्री हजारी कोहार	सदस्य	अति गरिब	

अनुसूचि २.११ बाणगंगा सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति,खोरिया दक्षिण टोलको नामावली

क.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्रीसुरेश प्रसाद हरिजन	अध्यक्ष	दलित	९७०८३२४७६४
२	श्री उर्मिला मल्लाह	उपाध्याक्ष	स्वायम सेविका	
३	श्री नन्दलाल हरिजन	सचिव	साना किसान	९८१९४१३१८५
४	श्री बिन्द्रवाती लोनिया	स सचिव	साना किसान	
५	श्री मनोज नाँउ	कोषाध्यक्ष	युवा क्लब	
६	श्री कन्यावती पासी	सदस्य	बाल क्लब	
७	श्री रघबेन्द्र दुबे	सदस्य	जेष्ट नागरिक	
८	श्री हमिदुन निसा दर्जी	सदस्य	मुस्लिम	
९	श्री पूजा पासी	सदस्य	बाल क्लब	
१०	श्री शिव कुमार पाल	सदस्य	पशु पालन	
११	श्री सत्यनरायन यादव	सदस्य	पशु पालन	
१२	श्री राधा यादव	सदस्य	पशु पालन	

१३	श्री बिमलावती यादव	सदस्य	नदी कटान क्षेत्र	
१४	श्री हरिराम पासी	सदस्य	नदी कटान क्षेत्र	
१५	श्री मुसे मल्लाह	सदस्य	जेष्ट नागरिक	
१६	श्री राजेश पासी	सदस्य	अति गरिब	
१७	श्री शकुन्तला बारी	सदस्य	एकल महिला	
१८	श्री रीता पासी	सदस्य	अति गरिब	
१९	श्री बिक्रम रैदास	सदस्य	अति गरिब	
२०	श्री सुघरा पासी	सदस्य	अति गरिब	
२१	श्री नेमा पासी	सदस्य	दलित	
२२	श्री कंग्रेश रैदास	सदस्य	अपागता भएको	
२३	श्री मुकेश पाण्डे	सल्लाहकार	समाजसेवी	

अनुसूचि २.१२ बेल्सापुर सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समिति,बेल्सापुरको नामावली

क्र.सं.	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व	सम्पर्क नं.
१	श्री प्रभु चाई	अध्यक्ष	साना किसान	९८१००८९१३३
२	श्री राजमती पासी	उपाध्याक्ष	स्वयम सेबिका	
३	श्रीसीता राम मुराउ	सचिव	जेष्ठ नागरिक	
४	श्री शत्रुध्न तिवारी	स सचिव	समाज सेवी	९८००७२५२९९
५	श्री शान्ती चाई	कोषाध्यक्ष	एकल महिला	
६	श्री कान्ती तेल	सदस्य	बल क्लब	
७	श्री प्रेमनारायण यादव	सदस्य	साना किसान	
८	श्री उमाशंकर चौहान	सदस्य	साना किसान	९८१९६३११०९
९	श्री मुन्नी पासी	सदस्य	दलित	
१०	श्री दुर्गावती मुराउ	सदस्य	तरकारी	
११	श्री किरन मति चाई	सदस्य	तरकारी	
१२	श्री सुनिल मौर्या	सदस्य	बाल क्लब	

१३	श्री चनरमति पासी	सदस्य	दलित	
१४	श्री सरस्वती पासी	सदस्य	पशु पालन	
१५	श्री जिमदार मुसलमान	सदस्य	मुस्लिम	
१६	श्री सशिकला पासी	सदस्य	पशु पालक	
१७	श्री सोनमती चाई	सदस्य	पशु पालक	
१८	श्री अनिता चाई	सदस्य	एक्ल	
१९	श्री राम केवल मिश्रा	सदस्य	समाजसेवी	
२०	श्री रीता पासी	सदस्य	दलित	
२१	श्री सुनम पासी	सदस्य	दलित	

अनुसूची ३ : गाँउपालिका स्तरीय स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति अर्न्तगतका विभिन्न कार्यदलहरु

अनुसूची ३.१ : खोज तथा उद्धार कार्यदल

क.स	नाम	प्रतिनिधित्व	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
१	इन्चार्ज	सशस्त्र प्रहरी वल,मर्यादपुर	संयोजक	९८५१२७२३८४
२	इन्चार्ज	नेपाल प्रहरी , मर्यादपुर चौकी	सदस्य	९८५७०५३०७२
३	इन्चार्ज	नेपाल प्रहरी , रङ्गपुर चौकी	सदस्य	९८५७०५३०७१
४	श्री साधिका यादव	रेडक्रस	सदस्य	९८६७०४६९७१
५	श्री सुरजमती पासी	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सदस्य	९८११९८१५८९
६.	श्री श्यामु कोरी	सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन सामिति	सदस्य	९८०६९५७९८३
७	श्री वलराम कोहार	जिन्सी इकाई	सदस्य	९८५७०५००६८

अनुसूची ३.२: प्राथमिक उपचार, स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यदल

क.स	नाम	प्रतिनिधित्व	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
१.	श्री विरेन्द्र कुमार मिश्र	गाँउपालिका स्वास्थ्य इकाई	संयोजक	९८५६०३९३६०
२.	श्री माया कार्की	तिर्तिखी स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८४७२८८७४०
३.	श्री ज्योती प्रकाश दुबे	गौरी स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८४७२८६५६९
४	श्री प्रमोद कुमार चौधरी	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८५७०५०५३३
५	श्री माधव अर्याल	परसोहिया स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८४७०४०३४४
६	श्री दिपेन्द्र कुमार सहानी	यशोधरा आधारभूत अस्पताल प्रतिनिधि	सदस्य	९८४७०१३६६५
७	श्री कैलाश नाथ मिश्रा	रंगपुर स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८०७५८८९२३
८	श्री अशोक कुमार मिश्र	सोमडीह स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८४७२७६१४५
९	श्री केशवराज घिमिरे	सिंहोखोर स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य	९८४७०४०१४४
१०	श्री साधिका यादव	नेपाल रेडक्रस, कपिलबस्तु शाखा,	सदस्य	९८६७०४६९७१

अनुसूची ३.३:राहत व्यवस्थापन तथा पुर्न स्थापना कार्यदल

क्र.स	नाम	प्रतिनिधित्व	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
१.	श्री शिव दयाल तिवारी	गाँउपालिका अध्यक्ष	संयोजक	९८५७०५३६९९
२.	श्री गुन्जा देबी मौर्या	गाँउपालिका उपाध्यक्ष	सदस्य	९८१४४३०६८२
३.	श्री ऋषभ देव खनाल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य	९८५७०५१८४३
४	श्री अब्दुल क्ययूम खाँन	वडा अध्यक्ष वडा न.१	सदस्य	९८६३७७०४८६
५	श्री मनोज कुमार चौबे	वडा अध्यक्ष वडा न.२	सदस्य	९८००७२०१६२
६	श्रीसरिता त्रिपाठी	वडा अध्यक्ष वडा न.३	सदस्य	९८०८३२७२७४
७	श्री अहमद अलि खाँन	वडा अध्यक्ष वडा न.४	सदस्य	९८११४२३७८०
८	श्री जुबेर अहमद मुसलमान	वडा अध्यक्ष वडा न.५	सदस्य	९८१७४३५३३६
९	श्री राजकुमार जयसवाल	वडा अध्यक्ष वडा न.६	सदस्य	९८०६९६१८०४
१०	श्री चन्द्र प्रकाश दुबे	वडा अध्यक्ष वडा न.७	सदस्य	९८११९८८१७६
११	श्री सहाबुद्दीन मुसलमान	वडा अध्यक्ष वडा न.८	सदस्य	९८४७४५२७७७
१२	श्री राम शरन रैदास	दलित सामाजिक विकास केन्द्र	सदस्य	९८५७०५११५८
१३	श्री साधिका यादव	नेपाल रेडक्रस कपिलबस्तु शाखा	सदस्य	९८६७०४६९७१
१४	श्री कृष्ण नाथ पाण्डेय	सामाजिक बिकास शाखा	सदस्य	९८४७०४०३५७
१५	श्री बलराम कोहार	जिन्सी इकाई	सदस्य सचिव	९८५७०५००६८

अनुसूची ३.४ : पूर्वसूचना कार्यदल

क्र.स	नाम	प्रतिनिधित्व	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
१.	श्री सरिता त्रिपाठी	बिषयगत समिति संयोजक	संयोजक	९८०८३२७२७४
२.	श्री अनिल कुमार ओझा	सूचना प्रविधि शाखा	सदस्य	**९८५७०५४८४३**
३.	श्री सुनिल कुमार चौधरी	१ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	९८०४४२७७८२
४	श्री बालजी चौधरी	२ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	**९८११४४१४११**
५	श्री अनिल कुमार उपाध्याय	३ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	९८०२६०१३६६
६	श्री राम शुभग यादव	४ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	**९८०५४८०१८८**
७	श्री राम नरायण मिश्र	५ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	**९८०७५९०७३३**
८	श्री गोविन्द शर्मा बढई	६ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	**९८०७५७७२८१**
९	श्री दिपेन्द्र कुमार पाठक	७ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	**९८१७४२८१९३**
१०	श्री मो.हलिम मुसलमान	८ नं. वडा (वडा सचिव)	सदस्य	**९८०७५४२००३**
११	श्री इन्चार्ज	मर्यादपुर प्रहरी चौकी	सदस्य	९८०५४२१८५६
१२		स्थानिय पत्रकार	सदस्य	

अनुसूची ३.५लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेसीकरण कार्यदल

क्र.स	नाम	प्रतिनिधित्व	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
१.	श्री गुन्जा देबी मौया	गाँउपालिका उपाध्यक्ष	संयोजक	९८२८७६०५६०
२.	श्री अब्दुल क्यूम खान	सामाजिक विकास समिति संयोजक	सदस्य	९८६३७७०४८६
३.	श्री सरिता त्रीपाठी	३ नं. वडा अध्यक्ष	सदस्य	९८५११४६५४०
४	श्री शिव प्रसाद मिश्र	अपाङगता समन्वय समिति प्रतिनिधि	सदस्य	९८७०५८०९०७
५	श्री बिन्दबासनी हरिजन	दलित सामाजिक विकास केन्द्र प्रतिनिधि	सदस्य	९८१७५७१०७२
६	श्री प्रेमलता भट्ट	श्री स्नेह यूवा महिला सस्था प्रतिनिधि	सदस्य	९८१९४४९४६१
७	श्री कृष्ण नाथ पाण्डेय	सामाजिक बिकास शाखा प्रमुख	सदस्य	९८४७०४०३५७

अनुसूची ४: वातावरण संरक्षण समितिको विवरण

क.सं.	नाम	प्रतिनिधित्व	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं.
१	श्री सरिता त्रिपाठी	वडा अध्यक्ष	संयोजक	९८०८३२७२७४
२	श्री राम किशोर बरई	कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	९८२१९२२६३९
३	श्रीसन्तोष कुमार चौधरी	पुर्वाधार बिकास शाखा प्रमुख	सदस्य	
४	श्री रेशमराज शर्मा	प्रशासन शाखा प्रमुख	सदस्य	९८५७०५४६९९
६.	श्री रमेश प्रसाद कुर्मि	दलित सामाजिक बिकास केन्द्र प्रतिनिधि	सदस्य	९८०५४३९२६८
५	श्री कृष्ण नाथ पाण्डेय	सामाजिक बिकास शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव	९८४७०४०३५७

अनुसूची ५: स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

वार्ड नं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	तिर्तिखी स्वास्थ्य चौकी	श्री माया कार्कि	९८४७२८८७४०
२	गौरी स्वास्थ्य चौकी	श्री ज्योती प्रकाश दुबे	९८४७२८६५६९
३	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	श्री प्रमोद कुमार चौधरी	९८५७०५०५३३
४	परसोहिया स्वास्थ्य चौकी	श्री माधव अर्याल	९८४७०४०३४४
५	यशोधरा आधाभूत अस्पताल	डा. अमुल्य पाठक	९८६२७७६९८०
६	रंगपुर स्वास्थ्य चौकी	श्री कैलाश नाथ मिश्र	९८०७५८८९२३
७	सोमडिह स्वास्थ्य चौकी	श्री अशोक कुमार मिश्र	९८४७२७६१४५
८	सिहखोर स्वास्थ्य चौकी	श्री केशवराज घिमिरे	९८४७०४०१४४

अनुसूची ६: यशोधरा गाँउं पालिकामा उपलब्ध खोज तथा उद्धार समाग्री बिबरण

अनुसूची ६.१ सशस्त्र प्रहरी बल ,मर्यादपुर बेश क्याम्प (डगरी)

क.स.	समाग्रीको नाम	दलित सामाजिक बिकास केन्द्रबाट सहयोग सख्या	यशोधरा गा.पा बाट सहयोग सख्या	जम्मा सख्या
१	लाइफ ज्याकेट Heavy	५	०	५
२	सेफटी ज्याकेट Heavy	१०	०	१०
३	सेफटी हेल्मेट	१०	६	१६
४	Throw bag (10 mm static rope 20 meter)	५	०	५
५	Fire Boot	७	०	७
६	हैण्डमाइक साइरन	३	०	३
७	कोदालो (बीड सहित)	२	०	२
८	बेल्चा	७	०	७
९	स्ट्रेचर	३	३	६
१०	पौडने सेफटी टयूब (लाइफ बोइरिड.)	३	३	६
११	ह्यन्ड ग्लब्स (लेदर)	३	६	९
१२	हेडलाइट	८	६	१४
१३	Multipurpose knife with hammer	१	३	४
१४	Fire Blanket	३	०	३
१५	Caution tape	३	०	३

	(300 meters)			
१६	Safety cone (fully flexible)	२	०	३
१७	Gall (4 feet)	२	०	३
१८	मेटल बाल्टिन १५ लि.	५	०	३
१९	ग्याम बुट	५	६	११
२०	Fire extinguisher-4 KG	५	०	५
२१	Wood cutter	१	३	४
२२	आरी	०	३	३
२३	टर्चलाइट	०	६	६
२४	सिटी	०	६	६

अनुसूची ६.२ मर्यादपुर प्रहरी चौकी ,मर्यादपुर

क.स.	समाग्रीको नाम	दलित सामाजिक बिकास केन्द्रबाट सहयोग सख्या	यशोधरा गा.पा बाट सहयोग सख्या	जम्मा सख्या
१	लाइफ ज्याकेट Heavy	५	०	५
२	सेफटी ज्याकेट Heavy	५	०	५
३	सेफटी हेल्मेट	५	४	९
४	Throw bag (10 mm static rope 20 meter)	५	०	५
५	Fire Boot	२	०	२
६	हैण्डमाइक साइरन	१	०	१
७	कोदालो (बीड सहित)	२	०	२
८	बेल्चा	२	०	२
९	स्ट्रेचर	१	२	३
१०	पौडने सेफटी टयूब (लाइफ बोइरिङ.)	३		३
११	ह्यन्ड ग्लब्स (लेदर)	३	०	३
१२	हेडलाइट	३	४	७
१३	Multipurpose knife with hammer	१	२	३
१४	Fire Blanket	३	०	३
१५	Caution tape (300 meters)	३	०	३
१६	Safety cone (fully flexible)	०	०	०
१७	Gall (4 feet)	२	०	२
१८	मेटल बाल्टिन १५ लि.	०	०	०
१९	ग्याम बुट	०	०	०
२०	Fire	०	०	०

	extinguisher-4 KG			
२१	Wood cutter	१	२	३
२२	आरी	०	२	२
२३	टर्चलाइट	०	४	४
२४	सिटी	०	०	०

अनुसूची ६.३ रंगपुर प्रहरी चौकी ,रंगपुर

क.स.	**समाग्रीको नाम**	**दलित सामाजिक बिकास केन्द्रबाट सहयोग सख्या**	**यशोधरा गा.पा बाट सहयोग सख्या**	**जम्मा सख्या**
१	सेफटी हेल्मेट	०	४	४
२	स्ट्रेचर	०	२	२
३	पौडने सेफटी टयूब (लाइफ बोइरिड.)	०	२	२
४	ह्यन्ड ग्लब्स (लेदर)	०	४	४
५	हेडलाइट	०	४	४
६	Multipurpose knife with hammer	०	२	२
७	ग्याम बुट	०	४	४
८	Wood cutter	०	२	२
९	आरी	०	२	२
१०	टर्चलाइट	०	३	३
११०	सिटी	०	४	४

अनुसूची ६.४ खोरिया खोज तथा उद्धार उपसमितिमा रहेको समाग्री बिबरण :

क.स.	**समाग्रीको नाम**	**दलित सामाजिक बिकास केन्द्रबाट सहयोग सख्या**	**यशोधरा गा.पा बाट सहयोग सख्या**	**जम्मा सख्या**
१	लाइफ ज्याकेट Heavy	१०	०	१०
२	सेफटी ज्याकेट Heavy	१०	०	१०
३	सेफटी हेल्मेट	१०	२	१२
४	Throw bag (10 mm static rope 20 meter)	३	०	३
५	Fire Boot	२	०	२
६	हैण्डमाइक साइरन	१	०	१
९	स्ट्रेचर	१	१	२
१०	पौडने सेफटी टयूब (लाइफ बोइरिड.)	३	१	४
११	ह्यन्ड ग्लब्स (लेदर)	१०	२	१२
१२	हेडलाइट	०	२	२
१३	Multipurpose knife with hammer	३	१	४
१९	ग्याम बुट	५ सेट	२	७

२०	Fire extinguisher-4 KG	२		२
२१	Wood cutter	०	१	१
२२	आरी	०	१	१
२३	टर्चलाइट	२	२	४
२४	सिटी	०	२	२
२५	प्राथमिक उपचार सेट	१	०	१
२६	ग्यालन २० लि.	६	०	६
२७	टैकर बक्स ६ फिट	१	०	१

अनुसूची ६.५ यशोधरा गा.पा.मा संचालित एम्बुलेन्स सेवाको बिबरण ।

क.स.	एम्बुलेन्स सेवा दिने सस्था	ठेगाना	सम्पर्क न.
१.	तिर्तिखा स्वास्थ्य चौकी	यशोधरा गा.पा. १,तिर्तिखा	९८६३७७०४८६ ९८४७२८८७४०
२	यशोधरा आधारभूत अस्पताल	यशोधरा गा.पा. ५,बैदौली	९८५७०६१८४३ ९८५७०५३८४३
३	सोमडिह स्वास्थ्य चौकीको	यशोधरा गा.पा.७,सोमडिह	९८६७४००१३५ ९८४७२७६१४५

अनुसूची ६.६ यशोधरा गा.पा.वडा न.८ खोरिया बाणगंगा खोलामा संचालित काठको डुङ्गा ।

क.स.	डुङ्गा चालकको नाम	ठेगाना	सख्या	सम्पर्क न.	कैफियत
१.	मुसे मल्लाह	यशोधरा गा.पा.वडा न.८,खोरिया	१ ठूलो	९८०६३६५४२१	औसत वह क्षमता ५० जना
२	मुसे मल्लाह	यशोधरा गा.पा.वडा न.८,खोरिया	१ सानो	९८०६३६५४२१	औसत वह क्षमता ८ जना

अनुसूची ६.७ दमकल सेवा तथा सम्पर्क नम्बर :

क.स.	दमकल सेवा दिने कार्यालय	ठेगाना	सख्या	सम्पर्क न.
१.	कपिलबस्तु नगरपालिकाको कार्यालय	कपिलबस्तु नगरपालिका १ तौलिहवा	१	९८११९९४२८६ ९८०७५३०१७२

अनुसूची ७: गाउंपालिकाको प्रकोप, मौसमी तथा वाली र तथा वनस्पति पात्रो

अनुसुची ७.१ प्रकोप पात्रो

प्रकोप		वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
बाढी	३० बर्षपहिले												
	अहिले												
आगलागी	३० बर्षपहिले												
	अहिले												
हुरीबतास	३० बर्षपहिले												
	अहिले												
महामारी	३० बर्षपहिले												
	अहिले												
भूकम्प	३० बर्षपहिले												
	अहिले												

अनुसुची ७.२मौसमी पात्रो

विवरण		वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
मनसुन वर्षा	३० वर्षपहिले												
	अहिले												
हिउँदे वर्षा	३० वर्षपहिले												
	अहिले												
गर्मी	३० वर्षपहिले												
	अहिले												
जाडो	३० वर्षपहिले												
	अहिले												
असिना	३० वर्षपहिले												
	अहिले												

अनुसूची ७.३.बाली तथा वनस्पति पात्रो:

बाली तथा वनस्पति पात्रो तयार गर्दा समुदायको प्रमुख ३ बालीसँग सम्बन्धित विभिन्न कियाकलापहरु कुन कुन समयमा गरिन्छ भनी पत्ता लगाउन प्रयोग गरिएको छ । तलको तालिका हेर्दा वालीनालीर तथा वनस्पतिमा समेत जलवायुको परिवर्तनको असर प्रत्येक्ष देख्न सकिन्छ ।

विवरण		वैशाख	जेठ	असार	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र
धानकोवीउ लगाउने	३० वर्ष पहिले												
	अहिले												
धन रोप्ने	३० वर्ष पहिले												
	अहिले												
धान काट्ने	३० वर्ष पहिले												
	अहिले												
विरुवाकोफूल र फल लाग्ने समय	३० वर्ष पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	३० वर्ष पहिले												
	अहिले												

गहुँ काट्ने	३० वर्ष पहिले												
	अहिले												

अनुसूची ८: ऐतिहासिक समय रेखा विश्लेषण

बिगतमा भएका विपद्हरुको असर, त्यसमा भएका क्षति तथा तिनिहरुको ब्यवस्थापनमा समुदायले गरेका आपतकालीन तथा पुनर्स्थापनाका क्रियाकलापहरुको प्रभावकारीता, बाहिरी निकायहरुको सहयोग तथा समुदायको स्थानीयको ज्ञान सिपको उपयोग जस्ता कुराको जानकारी लिन र बिभिन्न विपद्हरुको आवृति के कस्तो छ भन्ने सूचनाको लागि ऐतिहासिक विवरण संकलन गरि विश्लेषण गरियो । जसको लागि जेष्ठ नागरिकहरु सहितको भेला भएका जनसमुदायमा व्यक्तिहरुको समुह वनाई छलफल गरि निम्न कुराहरुको जानकारी प्राप्त भयो ।

विपद	महिना र साल	स्थान तथा वडा	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानविय क्षति	प्रभावित परिवार	प्राकृतिक क्षति	सूचना पुस्ट्याइको आधार
बाढी, डुबान	२०६६	वडा नं. १	१० वटा घर भत्केको	मानिसहरु विदेश पलाएन भएका	१ करोड वरावर धानको क्षति भएको		३०० परिवार		प्रहरी
	२०५४	वडा नं. २	२० घर भत्केको		२० लाख				वडा कार्यालय
	२०७३	वडा ४ नं.	२ पुल तथा ५०० मिटर सडक वगाएको		१ करोड		पुरै वडा		स्थानिय
	२०७१	वडा ५ नं.	५० वटा घर भत्केको		२ करोड, १०० वटा पशुचौपाया मरेको		५०० परिवार		वडा कार्यालय
	२०६८	वडानं ६	१५ घर भत्केको		१०० विगाहमा वालि क्षति		५०० परिवार		वडा कार्यालय
	२०५४, २०७४	वडा नं. ७	१०० घर भत्केको तथा ३०० मिटर सडक र १ वाँध भत्काएको		करोडौको धान खेती नष्ट गरेको	२ जना वगाएको	४०० परिवार	५०० विगाहा जमिन कटान	स्थानिय
	२०४६, २०५४ र २०७३	वडा नं८	२९० घर भत्केको		३ करोड वरावर क्षति	२ जना मरेका र १२ जना घाईते	५०० घरधुरी	धेरै जमिन कटान	स्थानिय
आगलागी	२०६६, २०६३, २०७३, २०७६	वडा नं.१	२६ घर जलेको		३० लाख, दर्जनौ गाई, गोरु भैसी मरेका	१ जना वच्चा मरेको	२६० घर परिवार		वडा कार्यालय

	२०६७,२०६६	वडा नं. ३	२ घर जलेको		६ लाख		१८ परिवार		स्थानिय
	२०५५, २०६३	वडानं. ४	५३ घर जलेको		१ करोड		६० घर		वडा कार्यालय
	२०५६	वडानं.७	६० घर जलेको		१ करोड		१०० घर		वडा कार्यालय
	२०५०, २०७६	वडानं. ८	४१ घर जलेको		१ करोड, र दर्जनौ पशुचौपाया मरेको	१ जना जलेर मरेको	५० घर		वडा कार्यालय
खडेरी	२०५६	वडानं. ३		विदेशिनु परेको	५० लाखको क्षति		२०० परिवार	पोखरी तथा नाला हरु सुकेको	वडा कार्यालय
	२०५९	वडानं. ४			१ करोड				वडा कार्यालय
	२०७२, २०७६	वडानं. ६			वाली नष्ट, करोडौको क्षति		५०० परिवार	प्रदुषण वढेको	वडा कार्यालय
	२०७५	वडानं.७			करोडौको खेती क्षति				वडा कार्यालय
महामारी	२०४६	वडानं. ३				२५ जना मरेको	२०० परिवार		जनस्वाथ्य
	२०७४	वडानं.७				४ जना मरेको	६० जना		वडा कार्यालय
शितलहर	२०७२	वडानं. ४			लाखौको वाली नष्ट	१० जना मरेको			वडा कार्यालय
	२०७३, २०७५	वडानं. ६			आलुखेती १० लाखको नष्ट		५०० परिवार		वडा कार्यालय
	२०७०	वडानं. ८			दर्जनै पशुहरु मरेको, लाखौको क्षति	धेरै मानिसहरु विरामी	२०० परिवार		हालको वडा कार्यालय
सर्पदंश	२०६९	वडानं. १				१ जना मरेको	५ परिवार		
	२०६६	वडानं. ३				१ जना मरेको			
असिनापानी	२०७४	वडानं. ४			लाखौको क्षति				वडा कार्यालय
	२०५८	वडानं. ८			५ लाख		५० परिवार		वडा कार्यालय
	२०६५	वडा नं. ५	५० घरको खपडाको घरमा क्षति, खेती नष्ट		१५ लाख क्षति		३०० घर		वडा कार्यालय

हावाहुरी	२०५८	वडा नं. १	५० वटा घरको छानो उडाएको	विदेशिन वाध्य	३ लाख	१५ जना घाईते	५०० घर	वगैचाका रुखहरु ५० भन्दा वढि ढलेको	वडा कार्यालय
	२०६०	वडा नं. २	१५० घरमा क्षति		५० लाख				स्थानिय
चट्याङ		वडा नं. ६				१ जना घाईते			स्थानिय
	२०६६	वडा नं. ७				१ जना मरेको			स्थानिय
रोगकीरा	२०६१	वडा नं. २			२५ लाख			धानवाली नष्ट	स्थानिय
	२०६५	वडा नं. ५			२० लाख वरावरको वाली नष्ट		३०० परिवार		स्थानिय

अनुसुची ९ :गाँउपालिकाको संस्थागत विश्लेषण (रोटी चित्र)

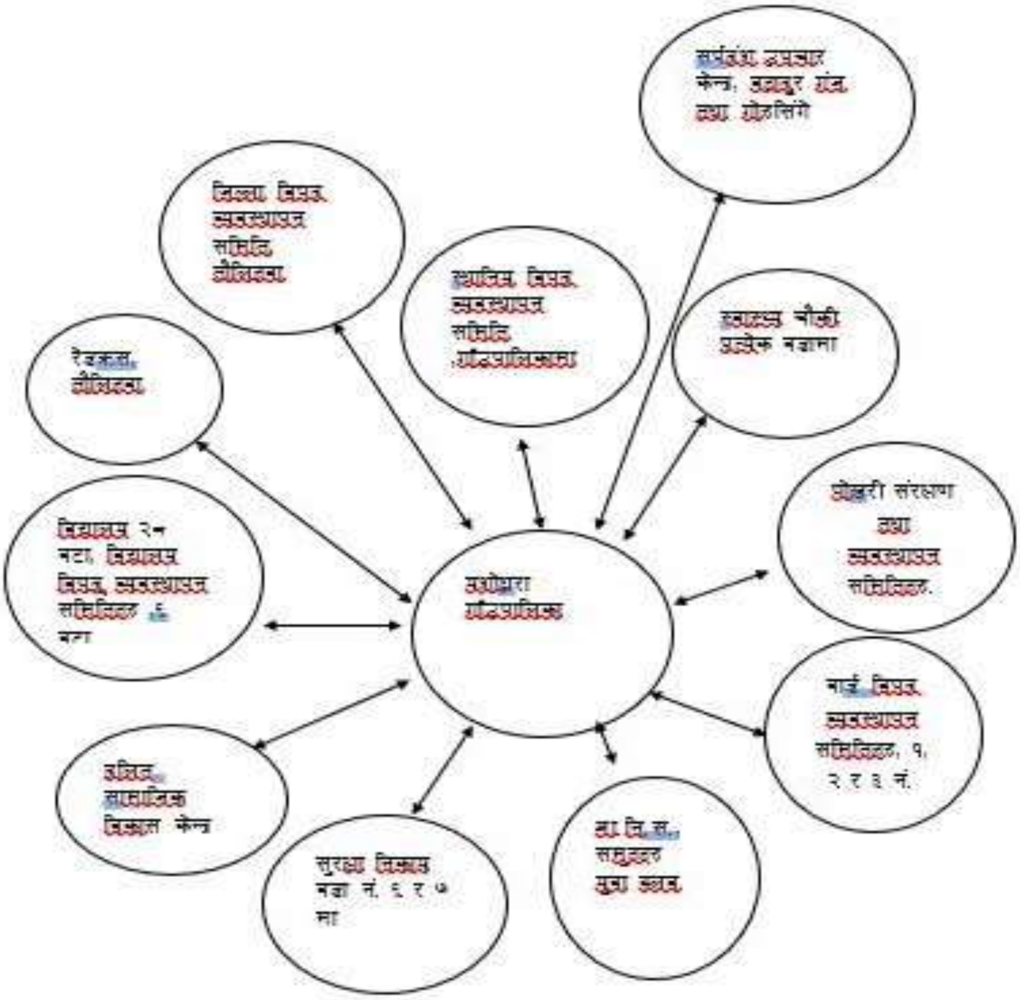

यशोधरा गांउ पालिकामा अनेकौ सेवाप्रदायक सस्थाहरुले शिक्षा, स्वस्थ्य, कृषि, खानेपानी, सुरक्षा, सन्चार, वित्तिय, जस्ता विभिन्न क्षेत्रमा सेवा दिइरहेको छन । तथापि विपद् ब्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकुलनका लागि काम गर्ने संस्थाहरु निकै कम तथा

उनिहरुसंग सबै प्रभावित क्षेत्रलाई समेटेर काम गर्ने श्रोत नभएको अवस्था छ । विपद तथा जलवायु उत्थानशिलको लागि गाँउपालिका भित्र रहेको कार्यालय तथा संघ संस्थाहरुको विश्लेषण निम्न अनुसार रहेको छ ।

क्र. सं.	कार्यालय / संघ सस्था	स्थान	भौगोलिक दुरी	विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोगको क्षेत्र
गाँउपालिका भित्र				
१	स्वास्थ्य चौकी	प्रत्येक वडा भित्र		प्राथमिक उपचार ,स्वास्थ्य तथा सरसफाई पूर्वतयारी, सचेतना,
२	गैह्र सरकारी संस्था (दलित सामाजिक विकास केन्द्र)	कपिलवस्तु नगरपालीका, डंगरी	३ किमि	विपद व्यवस्थापनको सबै क्षेत्रमा
३	विद्यालय (सामुदायिक२७वटा, सस्थागत ११ वटा, धार्मिक १५ वटा)	५३ वटा		सुरक्षित आवास, प्रतिकार्य तथा पुर्न स्थापनामा सहयोग,पुर्व सचेतना
४	वडा स्तरिय विपद व्यवस्थापन समिति	वडा कार्यालयहरु १ देखी ८ मा	५ देखि ८ किमि	पुर्वतयारी, जोखिम न्यूनीकरण, खोज तथा उद्धार र राहत तथा पुर्नलाभ
५	गाँउ विपद व्यवस्थापन समिति	गाँउपालिका	० किमि	पुर्व तयारी, जोखिम न्यूनीकरण, खोज तथा उद्धार र राहत बितरण तथा पुर्नलाभ,पुर्नस्थापना ,समन्वय तथा सहकार्य
गाँउपालिकालाई बिपद ब्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने निकाय :				
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	तौलिहवा	१० किमि	समन्वय, खोज तथा उद्धार
३	सर्पदंश उपचार केन्द्र	गोरुसिङ्गे	२५ किमि	उपचार तथा सचेतना
४	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,कपिलबस्तु	तौलिहवा	१० किमि	विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य

अनुसूची १० : वडा स्तरीय सूचना फारम (चेक लिष्ट)

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तर्जुमा निर्देशिकामा भएका औजारहरु र तालिकाको प्रयोग गरिए पनि केहि सूचनाका लागि चेक लिष्ट बनाउएर सूचना संकलन गर्ने काम भएको थियो । चेक लिष्ट बनाई संकटासन्नता तथा क्षमता आँकलन गर्दा सोधिएका प्रश्नहरु निम्न छन् :

प्रकोप स्तरीकरण गर्दा निम्न प्रश्नहरु प्रयोग गरिएको थियो :

- प्रकोप भनेको के हो ?
- छ भने के के हुन् ?
- तपाईहरुको वडामा कस्ता कस्ता प्रकोपहरुले तपाईहरुलाई अत्यधिक दुःख दिएको छ ?

लक्षित समुह छलफल गर्दा महिला समुहमा निम्न प्रश्नहरु सोधिएको थियो:

- तपाईहरु मध्ये क कसलाई स्वास्थ्यमा समस्या छ ?
- छन् भने कस्तो समस्या छ अर्थात् के हुन्छ ?
- पाठेघर सम्बन्धि समस्या छ ?

- तपाई मध्ये कति जना घरको काम बाहेक अन्य सीपमुलक तथा कार्यालय जानु हुन्छ ?
- कसरी जिविका चलाउनु हुन्छ ?
- तपाईहरुको श्रीमान के गर्नु हुन्छ ?
- अनि तपाईका बालबालिका विद्यालय जान्छन् ?
- बालबालिकालाई शिक्षा दिन आर्थिक स्रोत कहाँबाट जुटाउनु हुन्छ ?
- अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई तपाई के गर्नु हुन्छ ?

लक्षित समुह छलफल गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु भएको समुहमा निम्न प्रश्नहरु सोधिएको थियोः

- तपाईको परिचय पत्र छ ?
- तपाईलाई समाजले गर्ने व्यवहार कस्तो छ ?
- के कस्ता समस्या छन् ?
- त्यसको समाधानका लागि के भई दिए हुन्थ्यो जस्तो लाग्छ ?

सम्पन्नता स्तरीकरण गर्दा निम्न प्रश्नहरु सोधिएको थियोः

- घरमुली के गर्नु हुन्छ ?
- घरमा कति जना रोजगार हुनुहुन्छ ?
- खेतीपाती कति छ ? वर्षभरी खानपुग्छ ?
- अन्य आय आर्जनका स्रोतहरु के छन् ?

अनुसूची ११ :गाँउ विपद् व्यवस्थापन समितिको काम कर्तव्य तथा अधिकार

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना निर्माण, परिमार्जन र कार्यान्वयन गर्दास्थानीयविपद व्यवस्थापन समितिले निम्नअनुसारको काम कर्तव्य तथा अधिकारको वहन गर्नेछ।

- गाँउपालिका क्षेत्रको विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलयोजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन र पुनरावलोकन गर्ने,
- योजना तयार गर्दा नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको विपद् उत्थानशील समुदायहरुको न्यूनतम आधारहरुलाई ध्यान दिनु पर्ने,
- गाँउपालिकाको वडाहरुमा वडास्तरीय र समुदायस्तरमा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन गर्ने। यसरी गठन गर्दा साविकमा रहेका समुदाय स्तरका सामुदायिक विपद् ब्यवस्थापन समितिलाई आवश्यकता अनुसार परिमार्जन पनि गर्न सकिनेछ र स्थानीयतहमा गठन हुने विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन सम्बन्धी अन्य समिति तथा उपसमितिलाई सहयोग पुऱ्याउने,
- गाँउपालिका स्तरका कर्मचारी, समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समिति सदस्य, नागरिक समाजका प्रतिनिधि तथा राजनीतिक दलका प्रतिनिधिलाई विपद तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी प्रशिक्षण लिने वा दिने व्यवस्था मिलाउने,
- विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थानीयस्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना र सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने,
- विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनमा विपद् जोखिम व्यावस्थापन तथा जलवायु अनुकूलनलाई मूलप्रवाहिकरण गर्ने,

- विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजनका लागि पहल गर्ने,
- संघ तथा प्रदेशस्तरबाट जारी भएका नीति, निर्देशन तथा मापदण्डहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- सुरक्षित विद्यालय तथा अस्पतालका लागि विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका कार्यक्रमहरु योजनामा समावेश गर्ने
- विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना, आपत्कालीन कार्ययोजना, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माण योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा सबै सरोकारवालाहरुको सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने । आवश्यकता अनुरुप संकटासन्न वडा र समुदायहरुमा विपद व्यवस्थापन समिति, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कार्यदलहरु गठन गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोज, उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्यको व्यवस्था मिलाउने,
- गाँउपालिका लागि विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी आवश्यक नीति, निर्देशिका तथा कार्यविधि तयार गर्ने,
- विपद तथा जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट विस्थापित समुदायलाई पुनःस्थापन गर्न वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई निर्देशन दिने,
- गाँउपालिका स्तरको प्रकोप तथा जलवायुजन्य जोखिम नक्सांकन गर्ने,
- विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्य गर्ने, गराउने,
- विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रक्रियालाई समावेशी र सहभागितामूलक बनाउन निम्न अनुसारका अन्तर्निहित क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राख्ने :
    - लैङ्गिक समानता,
    - सामाजिक समावेशीकरण,
    - बालबालिका
    - ज्येष्ठ नागरिक
    - अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा संस्थाको प्रतिनिधि तथा सीमान्तिकृत समुदायको पहुँच,
    - जीविकोपार्जनका वैकल्पिक क्षेत्रको पहिचान र पछाडी पारिएका वर्गको पहुँच,
    - प्रभावित समुदायको मानवअधिकारको संरक्षण,
    - प्रतिकार्यमा न्यूनतम मापदण्डको सुनिश्चितता ।
- राहत, प्रतिकार्य र पुनस्थापना प्रकृयामा समानता तथा समन्यायिकताको सुनिश्चिततास्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ तथा प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम संघीय तथा प्रदेश सरकार, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति, अन्य स्थानीय तह, स्थानीय तहमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, दातृ संस्था र निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।

अनुसूची १२ : स्थानिय बिपद तथा जलवायू उत्थानशील योजना अध्यावधिक गर्दाको सहभागिहरु

दलित सामाजिक विकास केन्द्र, क.व.न.पा.-५, कपिलवस्तु   परियोजनाको नाम: मोफन सुधार

क्रियाकलापको नाम: स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्ययोजना गोष्ठी

स्थान: होटल तिलौराकोट   मिति: ०७८।१।९ देखि ०७८।१।१० सम्म

क्र. सं.	सहभागीको नाम	संस्था वा समूहको नाम	पद	ठेगाना	मिति: हस्ताक्षर	मिति: हस्ताक्षर	मिति: हस्ताक्षर	
							कलम	डायरी
१	दीप दयाल तिवारी	यशोधरा ...	अध्यक्ष	यशोधरा १ तिलौराकोट	—	[illegible]	१	१
२	गुन्जा देवी मौर्य	यशोधरा गाउँपालिका कार्यालय	उपाध्यक्ष	यशोधरा ५ कुदिला	[illegible]	[illegible]	१	१
३	नरबहादुर देवकोटा	—॥—	प्र.प्र. अधिकृत		[illegible]	[illegible]	१	१
४	सुरमती जाटी	DSOC	अध्यक्ष	तौलिहवा	[illegible]	[illegible]	-	-
५	अब्दुल कायुम खान	तिलौरी वडा कार्यालय	वडा अध्यक्ष	यशोधरा - १	अ. खान	अ. खान	१	१
६	चन्द्र प्रकाश दुबे	सोनडिह वडा कार्यालय	वडा अध्यक्ष	यशोधरा ६	[illegible]	[illegible]	१	१
७	जुबेर अहमद मुसलमान	... वडा कार्यालय	अध्यक्ष	५	[illegible]	[illegible]	१	१
८	सरिता त्रिपाठी	बसन्तपुर वडा कार्यालय	वडा अध्यक्ष	,, ३	सरिता	सरिता	१	१
९	अहमद अली खान	४ नं वडा कार्यालय	वडा अध्यक्ष	४ नं.	[illegible]	[illegible]	१	१
१०	वीरेन्द्र कुमार मिश्र	यशोधरा गाउँपालिका	स्वास्थ्य संयोजक	यशोधरा ६	[illegible]	[illegible]	१	१
११	राम जनम कोरी	यशोधरा ४	का.पा.स.	यशोधरा ४	[illegible]	[illegible]	१	१
१२	कृष्ण नाथ पाण्डेय	यशोधरा कार्यालय	प्रशासकीय अधिकृत	तौलिहवा	[illegible]	[illegible]	१	१
१३	अनारती बोध	॥	गाउँपालिका सदस्य	यशोधरा २ सोनवर्षी	अनारती	अनारती	१	१
१४	गुजराती ...	॥	॥	यशोधरा १ तिलौराकोट	[illegible]		१	१

दलित सामाजिक विकास केन्द्र, क.व.न.पा.-५, कपिलवस्तु परियोजनाको नामः जीवनसुधार

क्रियाकलापको नामः स्थानिय वि॰ तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गोष्ठी

स्थानः होटल तिलौराकोट मितिः ०७८।१।८ देखि ०७८।१।१० सम्म

क्र.सं.	सहभागीको नाम	संस्था वा समूहको नाम	पद	ठेगाना	मितिः हस्ताक्षर	मितिः हस्ताक्षर	मितिः हस्ताक्षर
२७	राजकुमार जयसवाल	यशोधरा-६ ~~[illegible]~~	वडा अध्यक्ष	यशोधरा ६ रंगपुर	राजकुमार	राजकुमार	१ १
२८	सर्वजित रैदास	यशोधरा ८		यशोधरा ८ कुडिला	सर्वजीत	सर्वजीत	– –
२९	राम बालक यादव	,,		,,	राम बालक	राम बालक	– –
३०	रमेश प्र. कुर्मी	DSDC Secure	PO	तौलिहवा	[illegible]	[illegible]	– –
३१.	राम नाथ ओझा	UMN	PM	काठमाडौं	[illegible]	[illegible]	– –
३२	लगन हरिजन	DSDC Secure	FS	गोटिहवा	[illegible]	[illegible]	– –
३२	श्याम कोरी	अति वि. वि. सं. ध्रु	अध्यक्ष	रनौलिया	—	[illegible]	१ १
३३	सुरेश प्र. हरिजन	बाणगंगा सं. वि. सं. ध्रु	,,	,,	—	सुरेश	१ १
३४	श्याम राज शर्मा	यशोधरा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय	प्रशासकीय अधिकृत	यशोधरा गा.पा.	—	[illegible]	१ १
३५	शिवहरी गिरी	प्र.चौ. मर्यादपुर	प्र.स.ह.	यशोधरा ८ मर्यादपुर	—	[illegible]	– .
३६	बिष्णु प्र. चौधरी	,,	,,	,,	—	बिष्णु चौधरी	– .
३७	[illegible] कुमार विक	UMN	Team leader	Taulihawa	—	[illegible]	– .
३८	इन्द्रविक्रम नाथ मिश्र	यशोधरा गा.पा.	सूचना प्रविधि अधिकृत	यशोधरा –४	—	[illegible]	–

क्रियाकलापको नामः स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील कार्ययोजना गोष्ठी

स्थानः होटल तिलौरा कोट

मितिः ०७७।१।१९ देखि ०७७।१।२० सम्म

क्र. सं.	सहभागीको नाम	संस्था वा समूहको नाम	पद	ठेगाना	मितिः हस्ताक्षर	मितिः हस्ताक्षर	मितिः हस्ताक्षर पुरुष	महिला
१४	राधेश्याम पाठक	यशोधरा गा.पा.	सल्लाहकार	यशोधरा ५ वैदौली	[illegible]	[illegible]	१	१
१५	राम किशोर बर्ई	"	कार्यपालिका सदस्य	यशोधरा ६ सुहानबाजार	[illegible]	[illegible]	१	१
१६	गोविन्द सुवेदी	" "	प्रा.अ	यशोधरा गा.पा	[illegible]	[illegible]	१	१
१७	लक्ष्मी देवी चमार	"	कार्यपालिका सदस्य	यशोधरा ५ कुडिला	लक्ष्मी	लक्ष्मी	१	१
१८	गोपाल ब. थापा	प्र.चौ. मर्यादपुर ई.प्र.का.	प्र.ई	यशोधरा ६ मर्यादपुर	[illegible]	–	१	१
१९	ओम प्रकाश [illegible]	–"–	प्र.ह.ई	–"–	[illegible]	—	१	१
२०	राम शरण श्रेष्ठ	DSDC	ED		[illegible]	[illegible]	–	–
२१	ईश्वर पाण्डे	यशोधरा गा.पा	अ. सब इन्जिनियर	यशोधरा वैदौली	[illegible]	[illegible]	१	१
२२	शान्ति मगर	UMN	PM	तौलिहवा	[illegible]	—	–	–
२३	चौधरी कलवार	यशोधरा गाउँपालिका	सदस्य	निगलिहवा	चौधरी कलवार	चौधरी कलवार	१	१
२४	नरेन्द्र [illegible]	गोरखापत्र	प्रतिनिधि	३-५	[illegible]	[illegible]	१	१
२५	निरंजन कुमार तिवारी	यशोधरा गा.पा	वरिष्ठ कृषि विकास अधि.	यशोधरा	[illegible]	[illegible]	१	१
२६	अब्दुल कारिम मु.	यशोधरा १ पकडी मदरसा [illegible]	शिक्षक	पकडी सिंहदेव	[illegible]	[illegible]	१	१

दलित सामाजिक विकास केन्द्र, क.व.न.पा.-५, कपिलवस्तु   परियोजनाको नाम: [illegible]

क्रियाकलापको नाम: स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना गोष्ठी

स्थान: होटल [illegible]   मिति: ०७७।११।९ देखि ०७७।११।१० सम्म

क्र. सं.	सहभागीको नाम	संस्था वा समूहको नाम	पद	ठेगाना	मिति: हस्ताक्षर	मिति: हस्ताक्षर	मिति: हस्ताक्षर
३९	कोह बहादुर पालि	[illegible]	[illegible]	डुमरी [illegible]	-	[signature]	
४०	राजेन्द्र पुन मगर	—२—	[illegible]	—२—	-	[signature]	
४१	प्रदीप थापा	यशोधरा गा.पा.	[illegible]	यशोधरा २ [illegible]	Pradip	Pradip	
४२	लखराज लोध	यशोधरा गा.पा. वडा २		यशोधरा २ [illegible]	लखराज	लखराज	

अनुसूची १३ : संकटासन्नता क्षमता विश्लेषण कार्यक्रमका केही झलकहरु

फोटो : **स्थानिय बिपद तथा** जलवायू उत्थानशील योजना परिमार्जन गोष्ठीका केही झलकहरु

यशोधरा गा.पा.को स्थानिय बिपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना अध्यावधिक गर्दा समुह छलफल गर्दै ।

स्थानिय बिपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना परिमार्जन गोष्ठीमा समुदायको तर्फबाट आफनो प्रस्तुति गर्दै ।

स्थानिय बिपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना परिमार्जनका लागी सहजकर्ता द्धारा सहजीकरण गर्दै ।